

Torma Lot.

Missiles

Pölöskei Ferenc elvtárs, a bpesti
Eötvös Lőránd Tudományegyetem
adynakutusa számára

Hogyan Lajos Akadémiai Kutató
anyagával együtt —

Torma Miklós — 11 db. levele
máskor

Bátfi Ferenc 1

Rákosi Jenő 1

Bátfi Sándor 1

Mindannyi Gyula 1 valamivel együtt

Legyen Gábor 4, ezekkel valamivel

János barát 6 db.

összesen 26 db. levele

1913. Dec. 20

Regelmes van!

Dr. Lóráth

Naggsesü levele József bárnak
Kedem az oláh pactumra vonat-
kozó újabb értekezéssel még
figyelemmel kísérni.

Az az ur, akitől ~~előbbi~~ előbbi
értekezéssel nyertem, semmi
nyak mondani nem tudok.

Erre a felkérésnek Mihályi Tira-
dask, a ki Dávid lakik és a ki
vel alispán korom óta a bi-
ró és vízfolyásban állnak.

Mihályi reményemem felül
gill és öngyűlöletre való. Zöldőlt
a pactum minden részéről:

1) A hajdu döröghe püspökségből
23 oláh köréig kifogásolva.

2) A nemzeti síri törvényre
hagyaték; ^{is az Apponyi által} ~~eredetileg~~ ~~szándék~~
cselelt, ennek során

legyen a végén ~~szép~~^{űk} a
Körsz. ~

3) Hivatali ellátások nem kö-
szülnek ki külön, mert, ^{M. perini} és az
is magántulajdoni ~~amint~~
~~meg~~ a pactum végére hajtá-
ja által. -

4) Először 50 képviselői alkot-
mány (amely, hogy a Statisztika
a nemzeti és 43 illetékes-
nek) Tiba 30-ás adó,
de követelte, hogy céppontok
be a pártjába. Ezt nem akar-
ták, de Tiba, ebbe is beleegye-
zett; tehát külön pártot fogtak ki
^{perini} Era pontok, de azt, hogy a
kerületben alkotó legyenek
kikereshetnek, hogy ott ~~azok~~
csak is oláh voltak azok csoport.

Dec. 20. 1913
Tanya Látomni erd. főpostások 2
fogadjanak a kezét, hogy nekik
(4. is az oláhoknak) a képviselő-
velettel Könyv és olvasó legyen

5) Székelyek, székelyek és más kultúra
is intézmények segélyezés.

6) A Tiba által kivánt de-
claratio is megvan: tartalom-
marra Erdély autonómiajával
jellemezhető és azt a nyilat-
kozatot, hogy ~~az~~ a va-
nak az „Környezetlapra” és
vél Mihályi kifejezés a por-
vona a közönség.

Ezt a declaratiót 2 más alá is
írták az a hávon: Mihályi, Bra-
nyósi és Mátyás, a kikkel Tiba
pártjalt is elfogadta az a 10
is a kikkel az oláh Románia
Különben az a kikkel chi

külön-külön dicsőít minden
közvetlen és a kiakel Ziba
is érint az őt.

A deklarációt elfogadják, a jogadni
a Comiteé, vagyis az előző
fogalomról.

Zibát a királyi be van fogva.
~~ne; de Miháliek~~ ~~Miháliek~~

~~Linan aggodalmos, ha~~
~~ha a mi leghalmozat~~

Ami a királyi szék, ha a király
a végrehajtás utolsó
mi a garancia? Az felel
Mihálie, ha Ziba mind ezzel
akár ^{külön} korrigálással, akár
komoly nyilatkozat be-
szól.

Ezenfelül Ziba még az is
mondotta Miháliek, ~~de~~
a királyi védelem jól látható

Zibát a barokk és jön az elvárak
mi leghalmozat: "kál a falka-
compi előtt ~~az~~ minden ny
komoly megfogalmazni és
ez még az is garancia, ha
a királyi védelem biztosítja
a végrehajtást."

Miháliek most más esak
arondaggó a van, ha az
Elevier, vagyis Excellencia
Appon kibékít Zibával és
azt, ha ne legyen a román
pactum.

Ami a királyi szék, ha a királyi
Octavian (aki a radikális végzet
veretése) mind az is mond
az felel Mihálie:

"Kál Goga kijelentése, ha
örömmel félre áll is fog

er nem én írodalommal, kül
lépéssel foglalkozni. -
Az egyben, hogy a pactum kül
ügyi vonatkozására azon sarkal
lag Romania körnépében az
az orvoslak iránti szeretet
az in telligencia pedig látsz
a van, a mi a kiházi ma
gát kifejlesztette: hogy az
ötven millió orvok jók nem
börhadt a román natione.
Lehát kiházi orvok ^{bevezet}
viseknek szerveztek. A Gecsi
n dróg pedigben az hibom
nem ^{azt} orvok ellenszolgáltatás
mellé kívánja a pactumot,
hanem az a mi 1891-ben
Gy. Hübnér izz korvonalozott.
Ez a Hübnér idézett, hanem bre
delk volán orvok is rá illogik, hogy
micsoda mondott a Dr. Hübnér, mi az
ne az obstruclio kitétele, hogy

Dec. 20

3

ő az utolsó alkotmányos mi
nistrum elvise. -
Még azt az íffektet is lehet a
kiházi való discursusom
során, hogy a pactum által
ők elakarják írni, hogy kon
látok közé. Biztosan magok
közül azoknak a kik a népsé
ket nemzeti célok útjára ala
ma orvok fogtatják. -
Ha belead, bátorodom az a
véleményem kifejteni, hogy
ezen pactum által Tifa itt
erdélyben az oláh nemzet meg
bentőzse le, mert neki az
a célja, hogy az oláh és a magyar
parabtol kihozzák a korább
ra is mi az eddig történt az
intelligenciáknak; az meg is

lefi, de care a miora paratbra
moire - ~~ex ideal asti~~
~~ephotoni~~ ~~ephotoni~~
~~regillir ac egik perspectiva~~
~~creu avonaton~~

Én a Kovács István csodás
 és legyőzhetetlen csapás
 a meggyőző és
 ellenőrző és a
 tanulmányok.

1. Leg aron álláspon a leg
 2. seb a mi Exciad a delega-
 3. tionális társaságok
 4. évében ^{olyan reményteljes} a fejlesztés. É
 5. nemponk felforrós és
 6. nemcsak a társaság mellett
 7. vörsen kellene a társaság
 8. a alapján a mindennapi

1) Let $\text{corrupt} \neq \text{rend} \neq \text{rev}$
~~1) a pactum is a pactum~~

~~vagy csak~~ ~~stani~~ nem szabad
és nem lehet, ~~illetve nem~~
~~szabad~~ ~~csak~~ ~~rend~~ ~~szabad~~
korrá gyulni a nemzet-
ségi Bizottságunk érdekében.
mert a kincstár felhá-
nyolást követel. más oldal-
ról ~~amelyek~~ erővel
is, mert az egész nemzet-
ségi Bizottság Bizottság
felhatalmazás pedig a Magyar
Kormány.

2) Mest arólóh pactum ilyen
megoldás a ~~fő~~^{játszó} asszán
a mosor elleni védekezés
is lényeg ki is ^{lehet} állami. -
Engedelmes kérem, hogy még
ez megfigyelt bátorkodnom
lenni. Nincs nem melles-
től ~~Tibor~~ ^{Zoltán} ~~szóval~~ ^{Gesztye}

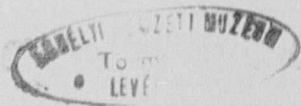
7 av Kåleri La Salom välkänd
komma reseruen.

ne ar obstructa la ritm, 1955

Ezért
len ~~három~~ ~~híre~~ 1905-iki
paramenti földre állás ~~ad~~ ^{udak},
az is három ~~híre~~ Róni,
hogy ő a föbbeszi elv rayon-
goya, hogy vola képt 1905-
ben a ~~fejérvány~~ Rine
verék ~~aki éppen~~
ellenjegyzeni?

Általában hírem hogy
sok a lenne annak is,
h a Zxiád azt mon-
dan a kislapi állásban
hogy Tibánok csak akkor
híhetne avunzer ha
valóba lett volna bór
5 pring ar ellen zellen.
~~Boeránat híre kóssat~~
~~verelem.~~

Ha még lenne valami

Dec. 20. 1913 4.

felvilágosító társaságok
a pacsumos ültetleg Zxi
adnak parancsot
valam.

Még csak azt bírom kideríteni
jelenleg, hogy Romániában je-
lenleg megindult az áramlat
a mely az ottani köznépet
akkor a megalkotni az ál-
tal, hogy ennél javára
dyan törvényt hozva,
hogy az körben 3-4.000 acre-
földrel többet ne halmo-
zódhasson.

Hogy Romániában a köznépet meg-
szemléltem a verurati álla-
mukban Rónián kívül,
akkor itt Erdélyben a
magyar intelligenciát el

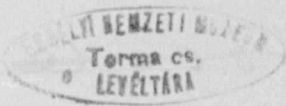
végre te a szerep, most
minden ^{eddig} csak a claret, -
amígva főlege körül a által
egik Erdélyi és a köz népe
s főmeg a veje. -

Excelsiorok

a sz.

Th.

Dec. 20. 1915

An Irossyhor

1913, Dec 9

Regcemes Uram.

Abban a feltevésben
mennem írni a levelet, hogy sa-
lón szabad a Pártvezérhez bár
melyik posttagozó fordulnia?
Vagy híveim talán fogja Excia-
dal szíveskedni, hogy a román
pactum jelenleg minő ké-
pzet mutat?

Ez a adu é:

- 1) A hazudórosi püspök szigor-
ke oktatás körképének revisionát;
- 2) Az Apposi János törvény elcsúsz-
tása;
- 3) Az esküvő és más kulturális
intézmények némi megújítása;
- 4) Magyarországi állások és kitalás-
ba helyezés, azaz jóspánusok.

[illegible]

Az oláhoktól kívánta de-
 claratio világozón azt, jelen-
 ti, hogy Tiflis Mies, parancsára
 is, nem, jókántukel pactál.
 Brapclón Kolosvárt talál
 Kozlani Vajda Sámorral
 is, Mamius Avellal a Kik
 mind a ketten aron kézők
 vanak a Kikkal Tiflis
 társas. Bekédzők lényese-
 ar, hogy a pactumból sem-
 mi sem left, de a nem
 Tiflis, hanem a Kikkal
 malik.
 Vajda a Kikkal mondta, hogy
 hogy a pactumból az a Kikkal
 talán a Kikkal Kikkal
 gondolt, hogy a Kikkal
 Kikkal a Kikkal Kikkal
 Kikkal a Kikkal Kikkal
 Kikkal.

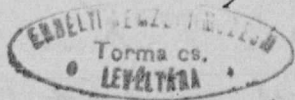
~~Hibem annaris~~, 10 Koh-
n id ~~beatus~~ veni, ~~for~~
~~annaris~~, ~~une~~ ^{for} ~~ridrûe~~, ~~for~~
~~une~~ ^{ha} ~~ridrûes~~, ~~for~~

1913. Dec 9. 12

a munka párt, jelentőse-
ségi a cime 30 800000 man-
detumot fogna venni.
Aholapi cou centralis tá-
madás után, a verő mo-
tívum körül a napon
nem érdekel, talán ~~mi-~~
nem is kaphat látni
venni tegnap előtt koles-
vár elmondott bebeszélés
vezetékkel Gábor
Kodoni ide-2-3-4, és
a megvesztés iránta ^{apreben} ~~okoz~~
meglehetősen károsan, a
már talán Apponyi öltözé-
s birozóbb, a ki, jelen
vált. (Ehát nem Liza és
Béla által kőltöt paetum
megcsodált Gábor Kodoni
meg, csodáit, hogy az oláhok
(Kell, hanem ^{hogy} a magyar nyelv-
alkarata oldja meg az oláh kérdést

Közökkel írásvann, azsík
Vayda Manin, Mihóci Górel
a Borzobalászfiú és ~~valle~~
mellek a ~~radicalis~~ ~~bb~~
Goga áldal vereslet nos be-
beni, meg annál radica-
lisabb elítélés ~~erővel~~ ~~erővel~~
mag is a ~~író~~ ~~író~~ ~~író~~ ~~író~~
radicalisabb törekkel
és nézetekkel.

Ezeken mostanában, ~~ör~~
exconcentrált államok,
Zlha ellenében a kiv-
désben, de az ~~ü~~
kivágy utalmak és cse-
lél költségek sebecné.

Dec. 9. 1913. a k. ZM.

Gf. Andrássy Gyulához

1914 Jan. 12

Kedves Uram!

Kénytelen vagyok ismét írni,
mert ma igen kötöttségem
elő kerültem.

Az a román ismerősem, a ki-
től a pacsum anyagára vonat-
kozó első információkat jor-
tem, a mik Excia által közltem,
találkozott körül talem és
azon hírrel lepett meg, hogy
"Mihaili erősen inog a pacsu-
mal 'Eifárat megkötni' és
okoztat a rébten velem
találkozni. ~~Hyombar, talál-~~
~~kozom vele.~~ ^{Mihaili nekem} Erre elsőre,
hisz ő nem képzelte, hogy a
magyar sajtó és közvélemény
annyira virág a vitorlára a
Főleg a Téli hírlap közlése
által a magyar.

ERDELYI NEMZETI MUZEUM
Torma cs.
LEVÉLTÁRA

2

felnem a 12a. art. —
Mindenesetre köteleseknek tartom Excellenciáddal közölni, mert igen szükségem van, ha lehet módok találni, hogy Típa ne legyen képer pactumot kötni s az ne ő, hanem mi-
háliket hiusítsák meg azon alapon, hogy ^{sem sem a pactum} ~~ő nem a~~ ^{a nemzet szi király megolaltatva} ~~ma a pactum kötésre.~~ —
A pactum anyaga most is csak az a mi már közöltem Excellenciáddal, legfőkébb a cultur-
ban egy némén állami köv-
ségről van ^{meg} szó. —
Eörszani állásokkal nem kö-
lölök ki, ezt azért emledek
ki, mert ha ettől Eodigban

nem felhetnek, akkor - pac-
tum az illeni kormány párt
előtt nem is olyan nagy rebe-
delém is lenyelhető. -

Most is immár, hogy ha jól
látom Mihálcióra ma is fő
fontossággal bír, a képviselői
könyv mandátumok birtoklás
Ennek a szempontnak sok min-
deink képe ma is, később is
elárverendelni. - És ez Zifa
előtt is birtokosok ^{is} vannak. -
Nem látom világos indokot,
hogy azgem miért kárta a
közvetítésre; csak azt kell
hinnem, hogy a pactum sor-
sát akasztás birtoklás;
a mielőtt ugyan is on kére

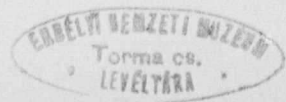
körökre nélem is öbintem
Miháli a pactum anyagát,
~~csak~~ akkor csak azért lehet,
most tudta, hogy én azok
közvetítőzom a ki eddigben
igazán is öbintem okafom
~~abcsóval~~ a román kérés
becsület megoldásánál, is
hogy arról gillan is fogal-
lakam bizonyítok. -
Miháli a Zifával való
közvetítés arra az alapra kelle
ne teremni, hogy követeljen
Mihálicék tőle az élet.
Vil. jogok. Éreftem. Sokak
beszere Jákóoltók is
Aradi Victor a kikkel ok
őroze kötelességek vannak

Is a kire uglatom, nagyon
hallgatom. Ez Vátsongyi
intézkedése el. -

chig are pe zece meci, faze ti-
bare joze: la 19- in van ar
ntoale de la alkoziis, alko
dile el Rötura o vile
vognem pactumal. -

Az Exzellenziád nem reflectál a dologra, legkönyebben reggel a Rózske-
zi, és nem a belem-
re nem is válogat.

~~Att~~ ~~vare~~ ~~pedig~~, ~~h~~ ~~för~~ ~~ga~~
lärare som är i
effekt, ~~h~~ ~~är~~ ~~ar~~ ~~al~~
naturlig all som
hög som ~~abban~~ ~~är~~ ~~och~~

1914. Jan. 12.

3.

vállalkozom Excellenziával
a közvértéve, ha ők előbb
meghatározzák, de még képen
Tihával az örege kötelező.

De nem mertem ezt sozát
felcöszgre tixiád ludla
nélkül megtenni. Ha

Leh ~~ah~~ ~~off~~ ~~hau~~ ~~ah~~ kesad-
ne' Exciad est, up Kiem
^{kes kes, in dalam}
u hem est taviratorni:

"Ajánlatát el fogadom
Erick."

is ergethen az fogom
mondani neked: meg gon-
dolkodom a dolgok is nem
vállalom ^{más módra} csak így a Gede
vezetést. Az sem lep-
ő, ha azt hiszem, hogy
Távirdealom: Retteg. kül-
dönrel Csicsó-Karant.

néretével
~~az~~ Excellenciád tudatá-
val változtattam meg.
Az is célra vezető eljárás
nekem tartozna ha Exciád
bárándné Döry Döry
Zoltánul megállapodva
vélle, hogy minő alapon
törvényen kívül áll.

~~Exciád~~ ~~Exciád~~ ~~Exciád~~ ~~Exciád~~
Döry Zoltánul kell elgondol-
ni, hogy lenne helyes most
általánosan ~~több~~ ~~garancia~~
közvetlenül, több
garanciát látnának
minél vélelem. - H

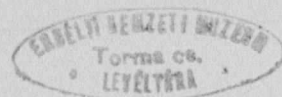
Mihályi elmondott az új
dolgos Hédorvágyról,
mohát valószínűl kitér

TA Kérelmi jó garanciát Zoltán
most is kért volna nekik

nyalab is minden békével
ben, de főleg magyar be-
pusztult Kérelmi Zoltánul em-
be nem nek a miniszteri
reken is nem nyult a
nemzeti Kérelmi Kérelmi. -

Exciád

alózat Sogorai
Zoltán Kérelmi

Cicso - Kérelmi, január 12
1914.

Kérelmi: Kérelmi.

W. Andrius Zoltánul
Kérelmi.

1914. január 13

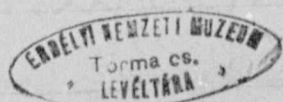
Kedelmes Uram!

Az hírem talán kedvesen lefektet
ha ismét írok, tegnap esti
kiegészítésül.

Bizonyára nem lételek midőn
álltam, tegy Miklósék Tifával
nem csak azért szagtassa barátai
most nem bírnak jövőjébe, de fő-
leg azért, mert ezáltal felad-
ják azt a demokratikus kompo-
zot egészüléssel, a mely min-
dig vallozok.

A Zifapactum szerint ők nem lép-
nének be a munka pártba.

A Komité, mely 30 tagból áll,
fennmaradna és élve tovább.

A Magyarországi mai (Keddi) híradá-
ban olvasható, hogy főispáni állá-
soknál Zifa körüli a pactum-
nál nem valószínű sem a con-
tingenciák körüli; bár
az igaz nyíltan nem valószínű
az elsőről, ^{most} de subensilligien-
tus. A contingenciák körüli
ról is lehet, hogy nem valószínű
tanú, de arról igen, hogy
az oláhok beoltatnak 30 ke-
rületbe is ebbe a hivatalos
kezelés ^{oláh} árát vinne a körüli
a komité ~~erre~~ az illető körü-
lete ki, stb.

Ismeretlen batorkodom, hogy Ján-
si ~~beoltatnak~~ sokat teher-
~~re~~ ~~re~~ állítani, hogy Ján

székén nagyon sokat lehetne
hogy Miháliek Zifától
követeljenek az áll. val-
ságok. -

Az Excellenciát nem is fo-
honorálva Miháliek teg-
nap délutánban írt ki-
vételét hírom, hogy nem
árta a Dics Zoltán van
az a ~~replika~~ Dicsen a mi-
korvonalozni bator kodtam.
most a Zifával való kiki-
lés boudékat élesítve.

Dics Miháliek ~~mondta~~

Exra

2. sz.
ZM.

Jan. 13. 1914.

Gr. Andráshy Gyula

1914. Jan 14

Kedelmes Uram!

Arézt bátorodom ma ismét
írni most nem ~~szóval~~ inkább
szem: vajjon tegnapi levelemben
elég világosan reprodukálom
a mandatumok contin-
genciájára vonatkozóan
lényegét? És most
olvassa a Magyar Hírlap 13. sz.
Következő száma: ^{ide beven} ragadt
megaből látom, hogy ide commen-
tár kell, mint Dantehoz, most
kolomben meg nem érthető.
Zih a igenis kívánsa, hogy az egész
román ság" belépjen a munkapályára
és attól csodálatos állott el, mi-
lőn is látna, hogy ^{erőben} ~~erőben~~ fog-

jâk mog lenni. ciell nemis.
 Belipni asit nem akortak
 most mîns Mihăilec 68em Rife-
 jerte 3 nap clon: la ~~tele~~ be-
 lipnea, clenyihnek, cl no-
 lodnak a nos munka partba,
 migh a kûlôn mradnak, hâl
 a akor t66b s6gva cep" (26
 hihom ~~eb6l~~ Mihăile mid6n
 cl68em izz be6el are biroziba
 h688z s6pp6k seu rav6k, ta-
 vem ~~eg68em~~ ^{meg686t6s} na6r p6iticez.)
 "Semmi f6le se6mman dasam6k
 mond7a 2iba nem k6n l6k6z6k
 be6tositni, a v6l6ftasokn6l
 nem fogunk semmi f6le be-
 j6lyt g6ak6rolni any6l6l
re.

[illegible]

csak az bfe a köblessége, hogy
ereket a kőpölcsekkel artan
dömögörse, hogy a valószínűs
re körülzón pőrse stb.
Tehát az előző ingyen fog
mondakumhoz jutni is mellet
te a magyar eszök pőrse. #
Tővéral más nem lehet is nem
is lefe képviselő csak a kő
a román romitő kőpölcse. #
Aligha levedlek midőn ark
illetom, hogy Zifa megfogja a
Erdőben csinálni a verel.
Kodó román nemzete is artan
a magyar valóban e vépben
a Zifa után fog hallozni.
Itt az 48 előtti állapot fog
dönadni de a Magyarra nem
re.

Ezért ezeken igazan intam, hogy Zifa
vokora a zilahkodata Jesuita hogy kőpölcse.

selemesen rosszabb mint a mi-
nő az volt. Mert azt fogja a elő
ideeni a Zifa rend hore, ^{hogy} ~~amely~~
~~szok~~ ^{er} ~~szok~~ ~~Corrupció~~ ~~is~~ ~~csak~~ a
a magyar nemzete Zifa lájára
Zifa ~~szok~~ ^{er} ~~szok~~ ~~Corrupció~~ ~~is~~ ~~csak~~ a
allam igazgatással dotszáló
csak fen. -

Napit a vehe delem, ^{azt is} ~~mert~~ Zifa
val uplathik kőpölcse illam
Zifa a magyar szokat ill. Zifa
meg nem szerepel. -

Tegnapelőtti berlemben a
Khucse vonal kőpölcse vépben
sarkall: Nihali art mondota
nekem, hogy a munkaport meg
alkotásakor öket mint a román
pört előzőkés magához kőpölcse

Khven is nyomban meg is
 akarta reflektálni napok
 eszéggel, lehet még az én
 vigasztaló magyarázat az ardeji
 román kőről nem áll a meg
 azon a ponton a meg a veretők
 nál a nemzeti elképzelés ^{szk.} lé-
 yező

Nóde nem ez a fontos, hanem
 az, hogy mi történés a mai alkalmat-
 tal ~~lehet~~ ^{lehet} Khven Mihályi-
 val is a többi román lény-
 zővel, „bizony le lehet ma-
 gánál a magyaroké” is, de
 hangon szól a veretők, hogy
 mi történés a lejtőnk sile-mont a
 Mihályi megállatunk az utas-
 is az mondani a társaimnak

Ez a szöveg 1914. január 14-én, hogy a
 nek az a zsidókat a József a Hong Kong ^{re}

1914. Jan. 14

nóhal az nem csak a má-
 de garabemert. -
 Románuson, levező az is,
 hogy Exciadvak is Tihányal
 is gungos kiesingléssel be-
 kilt is általában az egyik
 magyar struktúrával a legna-
 gobb megvetéssel szól. -

Vajda Sándor köbén áll
 mind egyet, ha kell nap feje
 Lorn is. -

At h'hem, hogy ezzel min d
 az közöltem a mit a pactum
 va vonatkozolag a dok is
 isz már többet nem fogok be-
 lem mel alkalmasan Rod-
 ni.

Exciadvak a G. Torma M.
 Cs. Budapest, jan. 14. 1914.

Gy. Andrássy Gyulához.

Gf. Andráshy Gyula G.

Kedelmes Uram!

Habár ^{román ködösre} eruttal semmi érdekes mo-
mentumot nem körülbelül, mégis
vok, mert most ~~már~~ bátor vol-
na felvetni azt az e/rmél: vajon
nem lenne e céljain ha az oláh
pactum tárgyalására az ellenzék
nem menne a házba, hanem e
helyett ^{amunka párt képviselői után} egy deklarációt lenne azon
alapléttel, hogy a ^{román} nemzetiségi
kérdést a magyar nemzet is nem
már kell, hogy megoldja, egy a
maital eltérő becsület, demo-
craticus államfelelősen meg terem-
tése állat is néjén? - T

Az ide mellékelt iratok, mely
informáló román barátomtól

Tafrendi háza ^{arab} igent ^{vege} felven
a kért ^{arab} az ellenzék ^{arab} ^{arab} ^{arab}

Talál talán még
Maglath püspök
is hozza a Bolana.

ered, Karlen Regelmäßig vom mit-
toz lass elotrasni. - Neken ar a
kytelmen, kx eben ar irányban
is kellenben kellen ar elouzik-
nek lépéskezes lenni?

Éppen ezért megkértem a Gará-
tont, hogy ezen kérdés fontosabb
részleteit fordítsa le. Azokat
ha szükséges, bátor legyen abban
elküldeni. -

Кедровый бранч

2. *pleuro hirs*

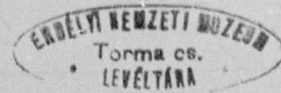
Come Mike

Ciesó-Reverez, febrero 20. 1914

Legnapesebb és a Legkir-
lyesebb okok pappal többel
jellel, a királyt mondotta,
"Hogy a pactumot nem Zita-
val, hanem a magyar nem-
zedék kell megkötöni".

Ismaele a pap özze köte
Lőle Mihailov, látom
hogy esz neki Mihaili sugge-
rálsa.

Rifem, ty ar allen zik be-
lorationa e rifken is
bestates valthotatv?

Er ment Andrásszrak is
Dessyvel is.

Edg Zalsan.

1914

4.

február 8

Andrásszrak ma a következő
levelet írtam. Eleinte mind
ereket a Te uszádon akartam
vélle közölni; s ezt azért nem
tettem meg, mert nem akartam
módosítani annak a hamis
feltevésnek megismiklésre,
mintha hozzáintőző levelei-
mel Te fogalmazod. -

Képlemes Uram!

Itt a román barátom, a ki-
ről ~~a román~~ pactummal az
első értesítésem is nyertem,
ma közölte velem Miháival
legnapjokhoz bekötöttség
tartalmát.

Megcél kitűnik, hogy a nyíl,
a garantált pactum elvan

cske, de azért annak tartok
ma mégis végre left kátra,
is pedig Zifa is Miháliek Kö-
zök történet hallgatolago
meg állapodás után is modján.
Erőre a hajdudorogi püspök-
ség terjedelmé revidiálva
left is a nemzetiségi törvény vég-
re kaptása lényeg megkeresdik,
a pactum tárgyalások remény,
vonalakozása pedig, a 30, illetve
alán 22 román mandatum
terjedelmé, melyre az illetőket
a Komité aperson fogja ki-
narczni, minden kölcsön
nélkül. -

Atán Zifa majd csak vonul
két az ellenzékre Gátra
is nemosan. -

Éhő 14. én örmehivjók a ko-
miték, ez tudomásul fogja a
venni, hogy pactum nincsen.

Román barátságos referádáján
bal ma arról pörödtem

meg is a vértben aligla lé-
vedek, hogy eruttal Zifa
megmontrénekk kálai Bcs

Barlinen ár Bucarestig
nyulatok is ennek a vonal-
nak közbe lépése ideért

föl a hallgatolago pactu-
mak, markyistat Zifa
már nem más kötni. -

A hallgatolago pactumot
azért fogadták el is pirsan
Miháliek, mert er áldtal

jelentetlenség ar áll. vál.
109ra Stb. vonalakozó elvei

ked; míg nyílt pactum után
arokas felkeltet valva ad-
niok; no meg azért is, mert
ez nagy lépést jelent Tiba
által, itt Erdélyben a román
nemzeti konsolidáció felé. -
A helyzet az, hogy embrem
épfelle, hogy Mihálie most
igen jókedvű és minél gyorsab-
ban el akarja, míg pár hét ción,
vagyis midőn velem tárgyal,
maróben desparáté állapot-
ban van. -

Az is morem állitni, hogy a
mult kő végén Mihálie
brdapon azótt került
el engem, mert úgy látják,
íppu ebben a időben lé-
pet előbbre a hallgatóság

2
pactum gondolata és a román
Miháliek a határ is, még
pedig Bucarest felől. Ezt, re-
méllem, hogy közre kell is
meg tudom, mert a minél hal-
lom Mihálie ki akarja a ma-
gyarázni előzőem eljövését.

Egífr positive mondhatom
azt is, hogy a minél embrem
tegnap kérelmezte a da-
torból meggyőződők, Mihá-
lie a román királlyal közre kell
őszre közeletben áll. -

Edele nagy győzteséssel
olvastam Exciád Kék orák
a román kődőtől; minden
bedűje a vanyal is is öldök-
lő Tifáira. - Nagyon szeretném
ezt a román Romile tagjai-

nak körébe, utatni; s ezt Erd a kompozitot vallja a
meg is kísértem román nyelvű nap, nap után látom,
barátságom után az enyémön. az őlk legtekintélyesebb lap.
don, hogy ezt a fűpárt ő, 10k a „Gazetta Transylvánei”
jegyzetéből én lesem és nem is. —
mes. —

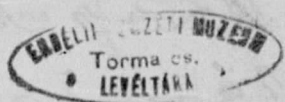
Remélem, hogy ennél előbb ha a Román határozata
is hatása, mert ez a barátságban Exciád orikkal
sok is, csak azért áll róla írva, mely bemutatva a
velem, mert a román jelen helyzet és abban
Kérdés csak akkor kéri Eftán ok igazi kérés?
megoldhatónak ha ezt Erek elmondása után iga-
az elenzék veri a köré- zán nem bírom hideg ve-
le; a nyelv ma kifejezte remek megtartani, mert
„olyan iskolai alapon is olyan azt hibem és ezt erősen
eszközökkel dolgozó politi- hibom, hogy Eftán ne kil-
cus mint Efta, nem kabad, ráz az magyar vezető
hogy a minationukhoz államfői még nem él. —
nyugyan”. —

Vagyon nem lenne e háfnos
ha a Román határozata
Exciád orikkal
írva, mely bemutatva a
jelen helyzet és abban
Eftán ok igazi kérés?
Erek elmondása után iga-
zán nem bírom hideg ve-
remek megtartani, mert
azt hibem és ezt erősen
hibom, hogy Eftán ne kil-
ráz az magyar vezető
államfői még nem él. —
ez hallgatolajos pactum

Lechnerkása olyan ravaszul
van kicserélve, hogy ha Ziba
meg rovi a szék, az oláhok
előtt is nagy pírulás nélkül
írishatja, hogy ő nem ege-
zett meg; főval élhet arról,
a mentális rezerválással,
melyet Arany Jánosnak
hamisan esküdő bró vér
márkusa a lapnál. —

Ö. L. hívd:

ZM.

Jó lenne ha a Gauszgráné püs-
pöckel írná a szék, felhívna
na a bók, a H. József vala-
közze kötelesség is jó lenne
az is ha arcellerik a székben
székben a hallg. paktum,
miatt concentrálsz a témára
Zibál. Ö. L. ZM.

febr. 8. 1914

febr. 22. 1914.

Ardayhoz,
Kedelmes Uram.

1.
Ertak stylizal-
va kunden
ak

Érdemesen elolvastam Tifza befe-
del a pactumról is még inkább
meg erősödtem azon hitemben,
hogy még is az lenne a leg helye-
sebb ha az ellenzék távolmarad
a kérdés tárgyalásánál. -

Ha bármikor sikerül is érre-
cl az ellenzék a házban, az rá-
mára itt ^{ami indoklását} ~~ezzel~~ Jemmi tá-
marta is ^{az utolsó} ~~volt~~ ^{az utolsó} ~~kínem volt~~, ~~na~~
egyszerűen azért, mert nyilván-
valóan látják, hogy Tifza egyel-
len fő, vagy alispánját ^{vagy főpolgármestert} ~~se a fő~~
oda, hanem egyedül csak ^{az ő} ~~kor-~~
jegyzőségek, a melyek ^{az ő} ~~vagy~~ is
is időmonopoliumpas képer-
nek. -

Arra persze senki sem gondol, hogy
már maguk a pacifisták és ~~e mellett~~ a mikrovégrehajtók
sőt megtestesítésük ~~nyelvére~~
~~létükben~~ ~~kegyetlen~~ okvetlen
megígérte, minőmértékben rö-
sítik meg az oláh nemzet ön-tuda-
tot; ami aztán rövidesen itt
Erdélyben a román nemzet
consolidációját idézi elő,
az elpuftalt magyar ~~ig~~ mellett.
~~Ez az~~ ~~előzmenet~~ ~~szóval~~ ~~gondolják~~
az a hitvány, corrupt állam-
menné ami itt járál és a mil-
jendatani még Zichának sem
lenne szabad, ha ugyan van
bennre ez pártos magyar érzés,
de a melytől szabad lenni, még
ha akarva, sem lehet neki.

Ellenzéknek a hárbau első
sikere up látnak a terzettel
nem nyozdít a előre; és van
pl. Merőny kil. behede, mer-
nek ~~egyszerűsége~~ egyik abyme
menete kéchégy Bleskpcig e-
melkednek, mégis néhány pár
bajnál esebet nem változtak
ki. -

Másfelől a hárbau való táv-
gató decentralizáció és
alvannék köntöket köntö-
ar ellenzék álláspontját a
nemzetiségi kérdésnél. Gondol-
junk csak a hárbauk román-
rak és Branyistjánok leguap
meg, de a vilátkozatára
és azok célzataira. -
Míg ha ezzel romban az
ellenzék egyben decla-

vali az adra ki, a mellet
minden fogja aláír, vagyson
ez a mód befelé nem csak
vagy képpen leírás a kezre-
lél, de Bies, Bucarest és Ber-
lin felé is. -

Kikellene mondja tehát, hogy
igen, a ~~személy~~ köztársaság
alkarja oldani, de csak az-
közeli alapon, azközeli elkö-
zökkel és Magyarországon democ-
ra szívalodása után; - mert
azt akarja, hogy a köztar-
ságot maga a magyar nemzet
oldja meg ~~innen a ren~~ és
nem az a mechanikus mecha-
nizmus alkalmasság, ~~amely~~
a mellet a birodalmi kempok
a magyar állam önállóságá-
nak lehanyatlása révén

Amint is tart fön is a mel-
let apostola, leg főbb, sok
ma egyetlen eszköz a fön; -
Birodalmi összeköttetésünk
miatt államunk önállóságának
egyetlen garantíóját csak
az képezheti, ha a magyar
állam éllel ~~államunk~~ menete
nyilván perverre, hogy az fel-
öltheti a magyar állam te-
rületét önmaga tömegi érdekét
és a koratit is; éppen ezért
a köztársaság ^{az állam} meggyát, az
romba dönti a magyar nem-
zetet.

Ennek a perveredés lehető-
ségének elköze a democ-
ratia és az alkalmi állás-
pont érvényre jutása.
Magyarországon demokratizác-
sólás, nem csak az állam

vali az adra ki, a mellet
minden fogja aláír, vajon
ez a mód befelé nem csak
vagy képpen kifizetési a kezre-
lét, de Bics, Bucarest és Ber-
lin felé is. -

Kikellene mondja tehát, hogy
igen, a ~~szociális~~ köztársaság
szociális alapú, de csak az-
közeli alapján, szociális elkö-
tözéssel és Magyarországon democ-
ratizálódása végett; - mert
azt akarja, hogy a köztar-
ságot maga a magyar nemzet
adja meg ~~innen a ren~~ és
nem az a mechanikus mecha-
nikus alkalmatosság, ~~amely~~
a mely a birodalmi kampók
a magyar állam önállóságá-
nak lehanyagálása révén

Amint is tart fenn is a mel-
let apostola, legfőbb, tal-
ma egyetlen eszköz a felfüg-
gés. -
Birodalmi önkormányzatunk
miatt államunk önállóságának
egyetlen garantíóját csak
az képesíteni, ha a magyar
állam éllel ~~alkalmatossá~~ menete-
re van szervezve, hogy az fel-
őltetheti a magyar állam le-
véllel önmaga köztársaságát
és a koratit is. éppen az
a köztársaság ^{arverő} meggyátolva, az
romba dönti a magyar nem-
zetet.

Ennek a szervezési lehetősé-
gének eszköze a democ-
ratia és az erkölcsi állás-
pont érvényre juttatása.
Magyarországon demokratizác-
sólás, nem csak az állam

életön áldozatát hozza meg,
de lehetetlenebbi azt is, hogy
végre valóban a conser-
vatismus és liberalismus
államunk életében sikeresen
munkálkodjék, mert ez akkor
csak ott áll ^{lehet} a hol ~~azok~~
~~a Sínusz~~ ~~levannak~~ ~~léve~~
a pálya és kivánságokra
és források arra a lehetősé-
sége, hogy az állam élet-
nek ez a két oldala
egymással akadálytalanul
közülhessen. ^{E mellett} ~~most~~
~~azt se~~ ~~ne~~ ~~felejtünk el~~
hogy mi a socialis eszme
azok életében legelőször
egyesültéssel határos
államunk mielőtt Európán.
^{Év} Halunk meg a parlamenti
választásokról és azokról.

alább ez-két év teltével
főleg jövőre ^{lehet} ~~van~~. Zifa
pedig fanatikuson éppen
az ellenfor minden, de
minden egy közzel. -

A magyar állam ~~örökös~~ ~~állam~~
sága volna hűtlen meg az
az állapotok, hogy a nemze-
tiségi kérdés / lefordított ~~meg~~
nem emelkedtünk túl
a formális ~~lefordított~~ ~~ar-~~
~~ad~~ ~~el~~ ~~elő~~ ~~köz~~ ~~ok~~

A magyar államéletön ~~örökös~~ ~~állam~~
valta hűtlen azt is, hogy mi
mindig beiktuk a formális
szokások megalkotásá-
val. pl. elég volt ha
a közigazgatás megma-
gavarsághoz, ha Gri-
gorból György, ha vasm
bogyász Páramonból Henni
Két forrást.

János, de már észre
mink lakóival a
magyar parlament
ellenem az ellenük
viharát nem lehet
fő; - ha a meg
jelölő, híbern lehet
gőzmi: de más-
^{modon.}
~~keppen~~ aligha.

Vagyom megfoglalni, hogy minő
ha a Lőp Lelt Szabad cirkus
megyet a komite kérel
Utastam, hogy látom miké
nyilvános közutak, és
szól nem befizetnek
már a ha megmenekül
a halál, példán a
vagy a megfoglalni

Andrássy 1915. jun 18

Regelmes Uram.

Bocsánatot kérek, hogy
ismét írok, de azt hiszem, s ez ta-
lán meggőszem lehet, hogy helyes
ha a nap közönies gondalkodásának
ezen vonatkozásai mentőlivkább
Excellenciád figyelmé elé kerül-
hetnek. -

Mi azt látva, hogy ez a világ-
háború a török hadsereg hango-
mányos ellenével nem csak szék-
le, de ennek helye alatt szerve-
zete is némákor olyan alakban,
hogy helyre a harcra való nem lép-
lép. Most a török hadsereg sikert,
a nemzetközi erő s ellenem tenyessé ki-
zárása miatt, csak az esetben ér-
kel el, ha a háború szüntetésén
a vezetést az ost jelen is levő sou-

vereu erő" eszmélhetik; ez pedig ve meg lesz a kedvő, holgálat
Wallenstein óta csak kétszer történt, hiszen oda adták magukat annak
most urak Rodonk körül a kaverk. a dinasztikus törökvesztés, a mely
nem csak III. Ferdinánd és II. Károly azt a nyugt 700 évenél alkalmazta
jelent meg. - mind e mai napig. - is a mely ^{államiában bármely ponton} a nemzet és öngyőzölés
Hadvezérük vezetésének átvitelével, jóból most is örömmel ragadna
le a porok az által nem csak attal meg. -
ment meg mindeket, hogy az ottán tehát ismét történifog az a helyre,
vezetés helyére által a kaverk. - midőn kérelmes Urak dísztem léni
nemzet is fönkre menye, hanem atya a Hohenwarth cabinetek meg-
szörcsem esztén bizonyára felidőzi bukása, Eifra Kálmán pedig a
azt a fönkt, hogy ez a szörcsem is Zaffe törökvesztés irányát legálós
mellek szörcsem egyéb lapaktalatra is elűrke, lehetsévé lélke, csak
is, bizonyára előlörbe fogják hozni azt, hogy urakmon maradhasson. -
ni ismét a 62-iki kiegyezés esztén Eifrána is a munkapártok val-
kiindulási pontja: Auszriában ma, fenállása, a miatt, hogy csak is
a német hegemonia szerepe. - ezek vállalkozás által zárható
Aligha kétséges, hogy Eifra is a munka ki nálunk a Bicsnek alkalmaz-
párt, ha munkás és ha Bicsre néz. - lan megparlamentári vállalkozás.

~~Propraladida~~ ^{basin} ~~a small basin~~, top of low vegetation
the coral remains up bottom: ha
or igar, also you may have a porok

sem mi sietett volna meg a ház

^dörög és irónikus is lehet volna

Whetstone a Riches / Lohr's maneuvers?

~~1. Keresimés foglalkoztatás, k. k. k.~~

7. Erre a kísérlet/anyagok felbontása

Helena, de Houston și a belătră

Los a nuverla pite ginepti fogosra in dult

Arroval a ~~plata~~ ^{plata} on, for ~~february~~ ^{february}

vanna telebe.

Tagalog, Luzon, Luzon, Luzon

~~mundarki~~ mundecki, 12 Februar 1868

ka azk kiderzük: Lohol e zürük

mag a poroff semmi silethe volu

use meg Magyarországon ez is bűn

git imordito da volpe e le claud

gained his last battle maneuvered

most semelhante ao vilagoso, foz

Edigben muno' a'laas koveka

chase & solve in charcoal

'Good - 8'

the devil's lair

1964 June 18

a világy nyoman a román kirás

scriben laithrom of a library

part unalom a Tiflusi kapitelen
 kezdődött a nagy arányú ellen

Sagor sag a van ar opch eten.
Elõlõhete a sloa kēõitni ar sloh

Kiderít megállás is megpályáz.

Long annals a felicitous a venture

give a Miss Kerobe letter,
and Reddie vol. -

mund reddege volk. -
Ceskeho národa s i ppele, le i.

dear, most, for arithmetic

Remitt,
utazas commasalva van, mör
oláh

1888 Erben Kapothalam fiktional
 in 1891 exarint. Loss a mikro

9, nokrol qorunt, toq a mto
vaynton omcalalchro

original romanul condusa

Aspetei, de asa cum e mai

fordíték, melyek nélkül
nem lehetett volna

König-eb. Ha esen a Kékutson
László mehetnének 7 mino

for 260 me

'Heah! -

szelményeket ismerve el
ez his öccsülés és ez kérés expi-
atás által.

Art is ifjulem nem csak a nemzeti
tisztelet, de még a Károlyi utolsó
Tuszk - Károlyi ármagátu ellenzék
körében is, hogy Excellenciád
politikai és epóni árleke állan-
doan emelkedik és hogy hazánk
köz állapota in az epökörös
váltását, javulását
~~az emelkedés~~
(Kérelmes Kormánytal remélik.

Ö. f. Lived:

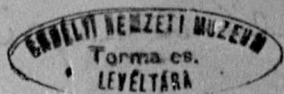
LM.

Cs. K. Junius 18. 1915

végre valahányszor Zsira kényge-
vélre lesz ezen helyek elé állani
és igazolni magát nem csak azon
lehetőre, a melyeket orvosi hatal-
mi vágyból követek el; de felelős
kell azért is, hogy az ő vállalkozása
lehesse lehetővé a jelenlegi birodalmi
pénzpont és annak többi hitvány-
közeire nézve a további életét
is azt is, hogy ebben az állapotában
lehesse az a jellem, hogy az a világ hábo-
rnú alá, megbénítva minden vona-
laton a sikert és a jobb jövőt. -

Andráshy

Tisztelő, őszinte tisztelet:
Torma Miklós

Edicsó-Kereztúr, október 30. 1915

Kedelmes Uram!

Bocsánatot kérek, hogy ismét írok. -

Vajon nem lenne e célra ha lehetőleg
a parlament összehívása előtt egy közös ellen-
zéki értekezlet tartatnék, melyre meg-
lenne hívva a vidéki ellenzék 40-50.
tagja is. -

Kétségtelenül vélném szükségessé
ezt az értekezletet:

1) mert több mint 600 év óta a birodalom
döntő pontján soha se állt olyan erős,
a kiben igazi államférfiúi erő, vagy had-
vezér, vagy pénzügyi talentum él-
volna. - Ezért ez az uralkodás termé-
szetesen, a birodalom minden pontján,
megdöbbentő körözkezdéssel, állan-
doan a nemzetek és törekvés
ellen dolgozott. - Eppen ezért hirtelen

ma is lépi, hogy a mi olyan korzason
sikertül, az már örökelstü!

Zala nem kéredes ha azt tartom,
hogy ma már ezen korzón mind fölök
megjelent a mene-tekkel.

2) azért működés az ellenzék acsiója,
most ez olyan efformaként kell felállít
ni is szervezni, mely ennek a komu-
nizmusnak tovább létezését és mun-
káját képes beállítani. - Hiszen kétség-
telen, hogy a politikai pártoknál a si-
ker csak ott áll elő, a kől körvonaloz-
va van a törekvés erőmje és megvan
ragadva, ezen erőme erőközének
szervezése állat, az alkalom. -

Bármint is legyen ez embernek jellemi
és erkölcsi ereje, a politikában igazi
értéket csak akkor produkálhat, ha
ez erőmél képvisel és ha minden

vonalon megragadja annak érvényre
emelésére az alkalmat. Ezt a kompo-
nat több ízben volt módomban bol-
dogulni világi Derső előfelhozni;
de mindig csak azt felelve rá:

"Értsd meg, magyar ember Bécsel
zemben politikát nem képes kezde-
ni". - Ez a hite is az akkori állapot
volt úgy hiszem, az ő politikai tra-
gédia. -

De ma már más a helyzet. -

Úgy hiszem, az empiria is bizonyítja,
hogy fontos állásban levő egyénre ki-
rövelkedlen a pillanat, melyben igaz-
olni kell magát, hogy aztán vagy na-
gobb legyen, vagy leálljon a mélyre!
Ha az ellenzék most felállítá szem-
pontját erősen hiszem, a magyar poli-
tika téerein bekövetkező katasztrófák

vala fogja írni az a kiábrándu-
lás, ~~amely~~ ^{miután} ~~szívesen elpöftül~~
~~az a csok, melytől csak az a~~
~~mért~~ ^{először} ~~erős az erős elpöftül~~ a
pöftülés sorsa.

A nyomuk

Öt. kirend:

TM.

Augus 25 - 1916

Kézelmes Dram!

Ez a helyesen cse-

leapem, ha egy pár körülmény
között bátorodom Ex cellen-
diáddal?

Arra értek, hogy Éipa
most leggyakrabban ^{Spontán} kiagere
az ideai románig követke-
lésilek mesőleg; de az a paci-
tum nélkülözni a szükség
örülke rége: ^{ugyanis} ~~ami oláhaink~~
~~ami oláh~~ ^{veret.} ~~ami oláhaink~~

arról is, hogy Éipa való-
sán fogja a ~~spontán~~ ^{spontán} ~~spontán~~
~~spontán~~ ^{spontán} ~~spontán~~ ^{spontán} ~~spontán~~
megfestésük a valm an
marad, most nem engedik
az meg az ös gorsági és más
sóna pöftésük az érdekek!

U.B.!

Fogyó' Ló' g' in kells le-
veledeve sietés vála-
galmi.

Az Államad, melytől a
keresleten haglandó va-
gós rézt venni; beme-
rekesen felelőst ma-
gammal a legszebb
szabad ságos aron getre-
is, La a Pörös meg szor-
nem sikkvölne.

Zinnu in brööl

őfinte kived:

Zornamny

Cs. Keszler, 1918. január
11-én

Holnapi 918 Tg
Johannides.

Holnapi Joraiton!

Pelkén Hivatal - a Tirova mának-
saga által elkerülhetetlenül
vált válságos és járvásos egy-
ütteljárásnak magyar nemzet-
ségi és nemzetközi érdeke-
ket való szigorú és határozott
közvetlen dolgorra az in vilámi-
nyunként is érdeklődött.

Több pontban feljegyzések
számlakörök, is több kiindulva
közölték hogy kervekto ösmerek-
sége egy szűkebb bizalmas jelle-
gű érdeklődés. Ohajlana ösere-
kronis, hogy Erdély egy néhony

személyes egyéniségének vilámi-
nyit erre nére megismerési mód-
ja legyen. -

Birtokai kitárlásot eszközölve
vélelhető elfogadhatóságra bírják a
kellő időben szélesebb alapon moz-
gathatnak okajlásra indítván. -

Felkérlek hogy magam és most már
maga Borsos u. 11. k. birtokán
van kőzetkőszedjének néhány szí-
mottori ösmerővénél, hogy
tervezni fogaszkodásról színi-
hal?

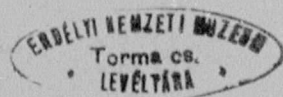
Első sorban Ródot gondolom
mint a ki ezen anyagot legjob-
ban ismeri, és ki vele a lehe-
tőségek felett a legkedvezőbb i-
rányban. -

Arra kérek tehát, szíveskedj
véleményeddel elvételest hogy
mely álláspontot foglalnál el
egy ilyen okajlás mellett, és hogy
a mennyiben a hó másodszor fel-
ben B. J. e. Törvényben egy érte-
kezésre való meghívás, színi-
hal-e szíves megjelenésedre?

Köszönöm a választat remél-
ve, maradok

őszinte híve

Párfy József

Budapest, 914. febr. 23.

BUDAPESTI HÍRLAP SZERKESZTŐSÉGE

Nagyságtól kezem,

igen sajnálom ha az az időm,
fűl is négyen fogalomban
vannak s mellet Páuffy, Bernő-
nek főnökem Kevérvől befelűs
nem igaz. Vele kérem nem
art sajnálom hogy nem igaz,
hanem hogy mind nem igaz, kéle
Kevérvől a P. H. ha. A mi
pártig az, érdekli ellenében is Kev-
mánpártot illeti, az látszik
— mert hiszen Nagyságtól kezem
jobbán van az ottani vifo-
nyókat infornálva mind
mi itt — nem igen enged egyet
a másként. Ellenben mi

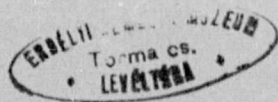
art tartjuk, hogy az oláhok
is magyarok. Kérdésben nem
volna szabad Kormányzatnak
is ellenük lenni, hanem
csak egy tömör magyarság.

Frederik kérdésben, mit lépé-
seket lehet más országok, a kitérő
a Kolozsvári gyűlésen kérés-
váltat?

Egyébként pedig azt látom,
hogy ha az ellenük való irónia
valószínűséggel jár, akkor
arabian se partunk, se szűke-
sége, se gyűlés se nemmi
nem segít a bajunkon, mert

az nekünk képekre az országot
s leírunk a nagy leírunk, leh még
mindig valamely magyarok,
de nem leh köbbé magyar
nemmel. Kiváló nyelvezet
magyarok uramnak tive
is fogadják

Thárosványi

Budapest VIII. 29. 1905

Eder barátom!

Augusztus 23^{án} írott leveledre mintán
munkám látni voltam is kőfőjéig
Börsen kőfőjéig való ma utasítok.
Ma is keveret. mert eddigben való.
való nem tudok. A kőfőjéig tervei is
így György Endre tervei is melyet kőfőjéig
rajzoltatott ki előttem ismétlődik.
Akkorban mindent nagy kemény borít.
Az is a leggyakorlatosabb kérelem
ita hogy éppen senki sem látja. Milyen
keveret lehetetlen elkerülni tudni. Török
lén ha a kőfőjéig ismétlődik jobban
gala látni is akkor kőfőjéig foglalt tudni
de én már elvisz a kőfőjéig foglalt

48^{án} jelműkkel. Mi 64^{en} akkor
alig 9 felvételjéig a kőfőjéig.
Ha így lenni érte is kell
mármint! Ha így lenni érte
na meg még gyarantam! De ha
így lenni még mármint - mármint
való is utólag való felvétel
mármint; jelműkkel politikájára is
nem utasítok.

De mindent elvett a kőfőjéig; meg; meg;
mint kőfőjéig kőfőjéig való a
Fegyverek tárgyalása. Elvett a kőfőjéig
meg; meg a kőfőjéig kőfőjéig.

Sinteli barátod

Mátyás

8

is a kérésre el nem inest hómágy.
nyal erre nem jöhet; de az az
álláspont, a vérték hódoltságai is
is így állnak, nem tudnak semmit
is nélkülük, felettük történik egy
tervezetnek dolgoz a nélkül, hogy
mi meg védekezni is tudnánk.

Itt is nemzetközi beáramlás van
térül, mindegyik politikai irányzat. Itt
vannak sokan a nagy jelöltek
is azt látják, hogy az állandóság
val a barát meg lehet menteni.

Erre is gyakorlati be van rendezve
egy hivatalos dolgozat melyet hivatal
is hivatalos felelősök költözhetnek.

Ezt is nagy bajnak tartam de az
regitui én - és mi sem - nem tud

de

de. Tartam hivatal, a repart
gyintitke, a figyelemre fordítva
is a diákoknak való felkészítésre való
nemben engem vérték helyre juttat
a mai körülmények nem enged. Nem
paran ként nem az, mint ként
nem tartam; a mai világban hivatal
a hivatalosból való hivatal meg hivatal
is az így elvételnek tartandó. A
hivatal egy hivatal hivatal
kérdezőknek. Ezen hivatal
egyik hivatal a földterület
is lehet, sőt én már hivatalos
is hivatalos hivatalos is. Ezen hivatal
dolgunk a hivatalos hivatalos hivatal
hivatalos, ez az az hivatal
ereje is jönné fog nemben hivatalos

Kézelmes Kram!

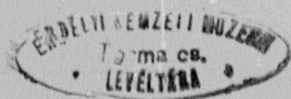
Igen megtisztelő levele
folytán örömmel mondom, hogy Excellen-
ciád pártjára lépem be;
mert ahol igazi, értekes és morális
államélet várható, vagy annak való-
színűsége hatást remélhetünk.
De lépem a pártba azért
is, mert egyik elemem az lett,
róval is inkább minden ingado-
zás nélkül 67 mellett álltam;
S mert mind inkább látom, hogy
ezen az alapon maradni Kényse-
re is várunk. -
Nyilvánvaló, hogy az ellenzéknek

a parlamentben ma már csak a passive ellenfele élesze ki. -
passiv resistencia áll rendelkezésre. Talán felesleges mondanom,
záró; vagyis ezt a fegyvert ke- tegg a mi tölem felük, abban
záró, még pedig abban az irány. a körben a megadott élük, min-
ban is az az a móddal, hogy minden megteker, hogy ~~adott~~ a
denőrt a feletőlőig körvezten és párt elvei görögös viszonyok
kizárólag a Tisza és főleg a bécsi és szegedi viszonyok. -
komponált törvényre eszünk. -

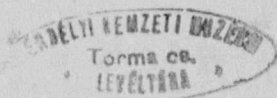
Másfelől lesz ez azért is, mert Excellencia adva
a történelem empiriaja azt mu-
tatja, hogy minden államiélet fel-
léblenül nem csak elterjed, de
Károli Konnyá válók, ha annak
feje, ez ember öltök, ~~vagy~~ azt
meghaladva uralkodik. - Lépe-
is marad, on tehát Tisza ennek
a helyzetnek kizárólagos gar-
tosa, de a melynek aztán önk-
súlyát az ellenzék passiv re-

Tisztelt Híre:
Torma Miklós

Csicsó-karantén, aug. 16. 1913

Tiszadob, 1913. június hó 24. én.

Igen tisztelt Barátom!

Mint már bizonyára értesültél, egy új párt alakítását vettem tervbe, mely főként az alkotmányos rend helyreállítását, a közkormányzat morális feltételeinek megteremtését és a belviszályok megszüntetését tűzné ki célul.

Igen kérlek, légy szíves velem közölni azoknak a politikai barátaidnak és ismerőseidnek a neveit, akik tudomásod szerint az új pártalakulásban hajlandók volnának részt venni.

Szívélyes üdvözlettel:

Dr. Árpád Gyula

Dr. Árpád Gyula levele

Dr. Árpád Gyula

Dr. Árpád Gyula
Torma Művelődési Kör

Regelmes kým!

Igen megdöbbentő lenne foglalnunk
örömmel mondani, hogy az Exciad
által alakítandó parkba szí-
vesen lépnek be, nem csak az
munka által, hanem morális érte-
kezésként is, és valóban, nagy
való kényeztető hatást nem il-
lusztrálnak, de az is meg kell
éltetnünk, és lehet, hogy
gyorsan mind az 67 mellett
álltam, minden káborias né-
kül; és most mind inkább
látom, hogy az alapján kell
munkáink.

Valóban feltételezhető mondanom,
hogy a mi főlom felik, mindent
megtehet, hogy abban a kis kör-
ben a megbeszélés, a park
elveti gondolat megvan és lov-

1ed/1cued.

Exciadnan

Először hirt.

semmi részem. Az ismerjél tettem.

Ugyabbat, mint a mit a lapokban
olvashatsz, én sem tudok. -

helfret óráról - órára váltottam. -

Ma - a minet császári temetőre
ittam, - sikerülhetett pár napra
betöl a kortársaság Magyarországra
is. - És ekkor úgy érzem én is
újra aktivitásba léphetek, ha
nyáron Károlyi környezetébe ebből
el nem riadok. - Legközelebb
semmi, de elterjedt magam
jobb időre. - De viszont nem
sok nyugton a lelkemmel.

Isim áldjon, újon

Így jó barátok

Apron Fábos

Battyányinak ajánlottam megkötésed.

Pudapest 11 V. 11. ii.
A. Keltai Torma u. 22.

Redves jó barátom!

Ha soraidat napra közzé teszem. -
Boraként időket élünk, örök
minden; sőt Magyarorszá-
gunkat Töredék tettei bűn,
örök és rövidlétű politikai korszak.
Nemcsak a ma, hanem 50 év
bűne is. És bűnökön sajnál
az egész nemzet. - Ebből már
nem lehet kimágnia; - sejtő
Károlyi bűne erősebb. - De
azok Köttyű Közelisége min-
denképpen Károlyit támogatni.
En azok még sem képtelen ha
én remélem Lest

eddig pártjába. Itt látom, remény-
embernek kaparodniuk kabát-
jába. - Tolakodó soidó perelnek
közé nem állnak be a sorba, -
mikor azok első osztályu leve-
fiak valami remény, majd ott
fordulnak csinálatok - én
pedig nem csináltam. - De azek
Mikéltől támasztom - hár tel-
kemben rajzolom. Ezt a békés
aláírni, - de ugyan ő fogja alá-
írni, - magam embernek bor-
salmas feladat lesz. Hár el-
kerülődő Belprádhan Kálváriája.
Tegyük lássa Kővelkesik. -

Andrássy cs. ful elhibázta dolgát.
Nem látta az eseményeket. Elhi-
ditotta a Kancelláriát állás. Szegesen
hírhözök regény - mi szerki és
semmi. -

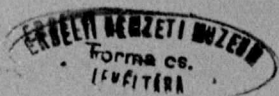
Én mindentől távol tartok Ham-
magam, up pro mint Kontra.
Mikéltől politikai kényen 5 nap-
pal a fordulatom előtt volt, mi-
kor Gödöllőn Késtem a Király,
korr azonnal nevesse ki Károlyit
ministerelnöknek. - Nem lette
magam. - Haddiknál is József f. pereggel
tehát még nem is érintkeztem, de
úinnant a fordulatomban sem volt

Összességbe, nagyon reménytelen a poli-
tika képe számunkra. - De Talán
is van jól. - Két van megírva,
hogy mindegyik nekem csak képeket
látnék alatt lejárta magam?

hisz két idővel

gyan barátok

Agoston Lajos

Dudapest. V. J. X. 14.

II. Keltai Terület. 22.

Kedves jó barátom!

Két napig ottam voltam Várasköze,
- azaz két hétig vártam barátokra.
A politikában, mint látszik,
micsoda semmi semmi teljes ki-
alakulás. Itt is próbáljuk a hat-
oldali koncentrációt, Károlyi pártja,
a szocialisták és a Jásziék egyesül-
tek a L. Nem akarunk senki-
vel sem szövetkezni, - szociális
magának követelik a hatalmat.
Is még nem lenne baj, - de ma
nap baj az, hogy a szocialisták és
Jásziék csak federatív megállapodás-
ról beszélnek, - hanem olyan nem-

szociális autonómia, mint a
míg nem volt van szociálisnak.

Itt én kedves barátom ilyen program
mellé nem állhatok. - Le Magyarországon
szociálisnak van valami más és más
hely, - mint a nagy most szociális
Austria. -

Másrészt meggyőződésomból kifolyó-
lag egy véleményem van, hogy a szociális
baloldali blokk, - és pedig minden
kérdésünkben a szociális a jobb oldali-
típusú pártok felé. -

Itt formán jelen pillanatban
még más a mit lehetek,
mint hogy valami Wilson válassza,
hát az a okosabb ember és jobb
magyar politikai cselekvés, mint a
a teljes demokratia esélye van.

Mert Wilson válassza még lehetne
a más lehetne a handa handa válassza.
Itt ez a válassza a nemzetiség autonómia
helyeskedés, - úgy mint
mint csatlakozom, mint földrajzi
és keleti nyugodtan a fejleményeket,
melyek biztosan tudom, hogy egyen-
fajta igazolni. Mert akkor forra-
dalni mozgalmak lesznek, ~~most~~ /csakis
nemzetiség és szociális kormányt
- szociális vezetéssel - és az ország nem
faj keleti és szociális ideál
el fáj a szociális repéri a kormányt
mellé.

Jobb oldali koncentrációra, - a mely
szociális most kivétel nélkül, - nem
vannak kapható, - mert ezen eseten
vissza a baloldali szociális pártok
forradalmi mozgalmak kivétel nélkül.

Legele nem önérekes enheruel
 való. — Apponyi jót viseli ma-
 ját. Ő főispán maradásra nem
 kért. Ebben a maslagolásham
 Tóth János a hibás, his Welesek
 anal bolondis, hogy netki tartja,
 a boliggi társaság. — Horváth Emlé-
 en pár kétség meretett roha ma-
 radni. De mikor Tiszta elcsőre
 megfogadta a házban, (mert a
 maradványi gyerekek viselkedés
 formájában és a kómadó passzus
 Tiszta benedéket aintén Emléke
 vonatkozott) belátta hogy netünk
 van igazunk és nem szabad be-
 várni, még Tiszta Dehler
 kinyitott és erőlyesen megparagotta
 formantásait, a mi autan

Budapest. 118. M. 13.
 7. Keltai Torma u. 22.

Kedves jó barátom!

Hasznos, hogy egy ilyen nem ismerek,
 de mindig emlékeztet, hogy Koloss-
 vána keményen és a halál-
 korszakunk. Most is S-éek volt
 kerube róve egy kőleji követségi
 ülés, de kelenként meuelet.
 Nem tudom meg lehet-e tartani a
 kőnyában, de a kettőlennél a
 saundokorum után, hogy a
 vint rohaszok —

A politikai helyzet egészen
 sivár és válságos. A kőleji
 idejében volt egy kis remény,

de az is hamar elhunyt a Seidler
újbolí meghíratásával és az
asztali szociálisták leszerelésé-
vel. - Konjunktúra politikában
amiát a csásár, tehát csakis
a világpolitikai helyzet meg-
változása segíthet rajtuk. Ez
azonban nagyon rövid idő ke-
dese. A változás pedig akkor
gyökeres lesz. - A luden törp-
féle diktatúra alatt reményünk
semmit sem lehet. - Most pe-
dig ez a konjunktúra járja. -

A Wekerle - Tisza furio' is
új látom elposványosodott. Ellene
van a Wekerle pártja beugrók,
rése, Serényi és Zichy arca,

most furio' azért ok feltételek-
nának, a vol függetlenségiek
és alkotmány pártiak pedig mi-
gí mindenre nem kaphatók...
Wekerle magát is diszponálja
a Tisza merevsége. Gyik pofot
a másik után kapja tőle és a
mellett perfidul jár el vele
nemben minden kérdésben Tisza.

Most az őre mind uelünk
kurizál. De mi vele többé
eg asztalhoz nem ülünk. És
csak is ok vállalkozás vána-
gatunk, - a meg aronak
válaolát. - Tisza parancs szerint
kormányozni és feltevéseket vállalni

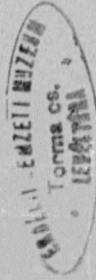

ke is követ késett - mind pedig
mások és sokan sürgőrik fel-
mentésüket eredmény nélkül,
már abból is látszik, hogy Emil-
tot megakarták szabadlani. -
Egyéval a pár napig Emil ke-
borolt és, - mégis vissza kergették
kargasunkba, - mi tehát, mivel
dandálható, értékes, és most
már bizonyítól letítettunkhoz,
nyugodtan keblünkre ölölhetjük.
Mekerte vele senkiben kézbe meg-
kötöttá navel, deis kitüntetését
adok neki, - de es nem W., ka-
nam Apponyi. érdeme, work
A. Miklós, kitüntetésed a

nohi' letk sholga' letok putalmal
a iskolq allamwitas Teren. —

Demellen nomaas talal-
koshatunk, addij is ris kos
idoorat i'a karax' wiggel, nind

. Agor Labor

Budapest. 1888. V. 2.

A. Helldai Kereses u. 22.

Kedves jó barátom!

Városmi helyett megadhatom én is
a választ a T. kérdésedre. Későbbiek
közvetlenül az érte adott segédkezet,
mert azok konkurrenciái voltak a
radikálisak parlamenti és kormány
képviselőiben is Városmi "rendes".
Nálunk korábban keletkezett ke-
dveket neki lenne, mert a munkás-
ság kezdett károkozni jobban hírei,
már nekik jobban tetsző munka-
sági és pacifisták politikájuk mi-
att is, - míg Városmi egy pár hétig
(először parlamenti képviselőre
közvetlen előzetes / egyen "imperio -

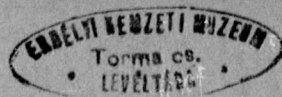
listikus" szerepet betöltött magának. -
Rövidesen a "rendcsinált" Városvezető
váltam én is kellemtelen a kormány-
ban, - gyenge kezűnek minősített, mert
az ő kezűlétől támadt lepakat, kös-
tök a "Világ"-ot, nem váltam helyen-
ed a lábon tartamára kórházban, -
kor, - midőn ezen lepakat előzetes cen-
surát alát állottak, - tehát a megjelöl-
ésüket a cenzura szűrőjén már átmen-
tek. - Persze sem valami, sem károsít-
ásukat nemben nem a Városvezető állás-
foglalás volt a döntő, hanem Tiszta
kongruens kikötése és a Wiedisch-
grätz, Esterházy-féle klubb intri-
kái saját partjánkon belül, miha-
ra Apponyistól észre vettük az

betűgyűjteményi társaságát.

Amikor azonban ma már a törté-
nelmé. Ha éppen a korszakot
keltik, akármely is legyen valamely
gyűjtő arakkal, a kik buta-mélt
korszakokból dejedkésnek, Város-
vezető, kifizetve is társaságuk is
arok, a kiket nyereségbe vezetnek,
Több János kivételével mind Waker-
le földmunkái lettek véreik, Appo-
ny is Andrássyval szemben.

Wakerstól Andrássy jól ismerte;
megmondotta nekünk egyenesen if-én,
mikor a ^{W.} miniszterekre felkért, hogy
mi lennünk a vége. Mégis a
bizsa a korszakban - azt látnak, a
hon a korszakban aletta tényleg. Termé-

dehseu övveantott minsten, mikahyt
a királyt más isaiyba iskerül Windisch
prätörnek terahni. - Kärfeleantatási jog
néhány kiserelbeszj kormány alatt
kormány; - erre mi nem vállalkoztatunk,
sem nem támogatathatjuk. - Ezen jog nélkül
a többség a szöveg; - Tízra lábtörölje
kppen az, a kinck okhar kedve van.
Szövegét szöveggyjé islik két kétan
kötet. - Kärseint a radikális pártok
szövegét, szövegét isaiy kormányhoz
reparat sem akarunk lenni. - Magyarok
többség ellenesébe, támogatva a radiká-
lis elemeket, pártamenten belet is
kötet. Itt megmarad a liberális isaiy-
ban elött. islik kitenditő isaiyzat.
han a jövő isaiyzatot behatározza, nem
vagyunk ámuló is nem vagyunk Tízra
jótékainak marionettjei. -

Tízra Tízra a Kärseint támogat-
ják, - az "imperialista" Kärseint, a
Lábort isaiyzat, - a kik eddig is alitál-
ták a király socialis isaiykat. Most
fellelőre a Tízra-jótékainak támogat-
Lábort isaiyzat jótékainak támogat-
Lábort isaiyzat a Kärseint. A jótékainak
Lábort isaiyzat kell legyen, mert Kärseint
ezen pusztulunk. Ezt a Lábort isaiyzat
támogatva arulán magyar isaiykat
Windischprätör, hogy nem lehet regis-
trálás Kärseint politikai Kärseint isaiy,
tehát meg kell minden éon egyen.
Perre arulok a Kärseint miniszter-
nőcséjére gondolt - a mi nem titk-
tall, - amit ajánlotta Kärseint -
Kärseint, ki Kärseint isaiykat befejezt.

Bejayo*, mert Waderle asatörköt
beszélgetés kávé mellett a parlamentben,
a miniszternek nem akaszkodni meg
itt ottan, hogy "Waderle becsüli kabi-
netyeiben újra társulással valólyon Wini-
distratásról egyet. - Dolandok láss
az kedves barátom is a politikai es-
köztelenség sőt nem képzelti Töm-
Kolegye.

Feltett kérdésekre Andrássy válasza
az, hogy a mai időben Tiszta hazsóló
az akkori idők Waderle, Zichy Hermann
is Forgasdóval. Nem szabad, mert
itt is ismerik is vele nemben is olyan
a háború után az a pillanat, mint
nyitottan bevezető. Sőt Körmöcskben
készen bevezető, mint azok. Kiszabó
ben háború után a Kossuth hatáskör.

A bevezetőben jelzett interpelláció
megszólalt az ügyrendi övezet. Telti
figyelmeztet az előzetes eladott bit-
tókra is. - Ha szükség lesz, kapak min-
dij emelés, ki vele kiemelkedjen.

Lehetetlen üdvözlés

igen barátok

Agoston Eötvös

Mélyen tisztelt úram!

Kérem közönnöm szíves jóváhagyását és
lekövetését barátságát. -

Az úrlevelét megkaptam.

Ha az ügy kiadása sikerül, lesz egy pár
javításom a szövegen, sőt még egy két
fontos szempontot vennék fel.

Ha munkám lehetővé válik, hívelem
nem lenne házon kívül érte, az ügyre,
mert a gyakorlatom, hogy minden kive
a kiolvasás hatását lef. Éppen a
szempontokat bátorítok megkérde-
ni egy ref. papost levélről, a kire ke-
mélésen nem ismerem. - Életem az itte-
ni ref. papos meggyőzésa lenne sür-
dige, mert ezek csinosak és fontosak.

lallan vorenizmusu képeri legfőbb
arajit az ardélyi kopsi is általában
fendatis érdekelnek.

Írt kirem, Biceo Kotonai Kirdő-ekel
nem fog, a regeltre vinni a tökéletes
csakörökkel, a külpolitika szempontok
miatt.

Codilatos ambros a Tika; az kiffi
fog ő az abszolút igazság birtokosa,
pedig így csak az örökös roaktak
kinni. -

Igen kőzönim zins eng. delmár, fog
fogóivalában lehet ad crickemnek,
élni is fogok közelebbre vele.
Kérem fogad, igaz tiadaletem kife-
jertő is a zins rővőletemek

Sikolto kere,

Élő-ol, 02.20 Jászikoz Törme dulo
1911

Budapest, 1913 december 12

Mélyen tisztelt Uram !

Ugy látszik leveleink keresztezték egymást, szinte telepátia van a dologban, hogy egy időben egymásra gondoltunk az erdélyi szövetség meg alakulása alkalmából. Sokban egyet értek szép beszéde gondolataival, abban is, hogy a román paktum újra Bécs munkája lesz, tehát ellenünk irányul. De hiába a divide et impera politikáját nem lehet megtörni, addig, míg az ellenzék végleg és határozottan nem szakít a sovinszta jelszavakkal és a becsületes demokrácia útjára lép, minden faji utógondolat nélkül.

Az erdélyi problémával különben a Huszadik Század decemberi számában foglalkozni fogok és rövid fejtegetéseimet bátor leszek Alispán urnak is megküldeni.

Ép most hallom, hogy említett levelem tévedésből Csicsó-Szent-Miklósra ment, ennél fogva másolat

Nagyságos

T o r m a M i k l ó s urnak

nyug. alispán

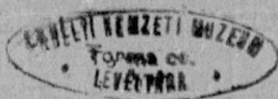
Csicsókeresztur

ban bátor vagyok kérésemet újra megismételni.

Mély tisztelettel üdvözlí,

kész hiva:

Júli 1900

Budapest, 19. 13. dec, 10

Másolat

Mélyen tisztelt Uram !

Most miután az erdélyi probléma annyira foglalkoztatja a közvéleményt, nagyon szeretném, ha Ön mint a védelmi mozgalomnak egyik általánosan tisztelt vezéralakja a Huszadik Század közönsége előtt egy tanulmányban behatóbban kifejtené azokat a szempontokat, melyek e kérdésben az erdélyi politikusokat vezérlik.

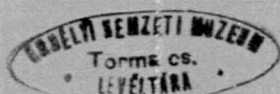
Meg vagyok róla győződve, hogy cikke -még ha némely tekintetben el is tér felfogásától - nagy benyomást fog tenni az ország progresszív közvéleményére.

Igen lekötelezne tehát, ha a Huszadik Század valamelyik legközelebbi számában kifejtené álláspontját.

Mély tisztelettel üdvözli,

kész hiva:

Jászi s. k.

Budapest, 1913. október 15.

Mélyen tisztelt Uram!

Nagyon köszönöm szíves sorait,ugy-
sint rendkívül érdekes beszédét,melyet nagy figye-
lemmel olvastam és amelyből sokat tanultam. Magam
is esztem pesti barátai véleményét, hogy az általá-
nos választójogért folyó harcunkban erősfegyverünk
volna, ha Ön e beszéde tartalmát egy füzetben is be-
hatóbban megvilágítaná.

Bár gondolatmenetével nem mindenben értek
egyet, mégis magam is meg vagyok róla győződve, hogy
önálló és zavartalan államiság mellett a nemzetiségi
kérdés nem vehetett volna fel olyan megmérgezett fer-
mákat, mint a milyenekbe Ausztriával való küzdelmeink
folytán jutottunk. Viszont nem hiszem, hogy a füg-
getlen államiság egyedül képes volna a nemzetiségi
kérdés sebeit begyógyítani. Ez csak akkor következ-
nék be, ha a mai kizárólag feudális nagybirtokos poli-

Nagyságos

Terma Miklós urnak

ny. alispán

Csicsókeresztur

tikával szemben az ország teljes néposztályai, a parasztság, a munkásság és a polgárságnak független elemei önállóan szerveznék magukat és egy egészen új politikát inaugurálnának. Történelmi osztályaink ezzel szemben a nemzetiségi kérdésben majdnem mindig fajgyűlölettel elvakult rövidlátásúakat tanúsítottak. Nyilvánvaló, hogy éppen Ausztriával szembeni gyarmatállapotunk tenné első sorban a politikai okosság minimális követelményévé, hogy idehaza rendet csináljunk, hogy a nemzetiségekkel kibéküljünk, hogy lehetetlenekké tegyük Ausztriának *divide et impera* törekvéseit.

Ez a külön-vélemény azonban nem gátol abban, hogy feltétlenül ne helyeseljem azokat a bölcs, mély és életképes szempontokat, melyeket Ön, igen tisztelt Uram, a kiegyezés becsületes végrehajtása érdekében hangsúlyoz. Csak hogy a magyar oligarchia éppen azért hamisította meg Deák Ferencz munkáját, hogy faji és osztály önzését önálló államiségünk rovására akadálytalanul kielégíthesse.

Ismétlem: én is azon a véleményen vagyok, hogy a Tisza gróf perfid nemzetiségi politiká-

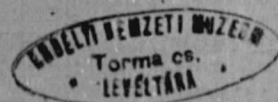
jával szemben nagy jelentősége volna annak, ha az Ön súlyos és szakértő véleménye felvilágosítaná a magyar politika jelenlegi intézőit ebben a felettkényes, sőt keserves kérdésben.

Tervezett munkájához méltó sikert kíván-

va,

mély tisztelettel üdvözli,
szolgálatra kész hiva:

János Onkai

5.

tikával szemben az ország dolgos néposztályai, a parasztság, a munkásság és a polgárságnak független elemei önállóan szerveznék magukat és egy egészen új politikát inaugurálnának. Történelmi osztályaink ezzel szemben a nemzetiségi kérdésben majdnem mindig fajgyűlölettel elvakult rövidlátottságot tanúsítottak. Nyilvánvaló, hogy épen Ausztriával szembeni gyarmatállapothoz tenné, első sorban a politikai okosság minimális követelményévé, hogy idehaza rendet csináljunk, hogy a nemzetiségekkel kibéküljünk, hogy lehetetlenekké tegyük Ausztriának divide et impera törekvéseit.

Ez a külön-vélemény azonban nem gátolt abban, hogy feltétlenül ne helyeseljem azokat a bölcs, mély és életképes szempontokat, melyeket Ön, igen tisztelt Uram, a kiegyezés becsületes végrehajtása érdekében hangsúlyoz. Csakhogy a magyar oligarchia épen azért hamisította meg Deák Ferencz munkáját, hogy faji és osztály önzését önálló államiségünk rovására akadálytalanul kielégíthesse.

Ismétlem: én is azon a véleményen vagyok, hogy a Tisza gróf perfid nemzetiségi politiká-

jával szemben nagy jelentősége volna annak, ha az Ön súlyos és szakértő véleménye felvilágosítaná a magyar politika jelenlegi intézőit ebben a feletten kényes, sőt keserves kérdésben.

Tervezett munkájához méltó sikert kíván-

va,

mély tisztelettel üdvözli,

szolgálatra kész hiva:

János Onkai

HUSZADIK SZÁZAD

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS SZOCIÁL-
POLITIKAI SZEMLE
REVUE DE SCIENCES ET POLITIQUE SOCIALES

II., PASARÉTI-UT 79.
B U D A P E S T.

Budapest, 19 12 augusztus 30

Mélyen tisztelt Uram !

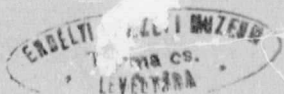
Igen hálásan veszem, hogy könyvem sorsa
iránt ennyire érdeklődik. Mihelyt a recenziókat
kissé rendeztem, el fogom küldeni. Küldjek-e román
nyelvűeket is? Azt már ma jelezhetem, hogy a sovi-
niszta sajtó újra csak az agyonhallgatási taktiká-
hoz folyamodott; azonban ez ma már nem fog nekik
sikerni.

Méray címe Mátyásföld, Budapest mellett

Mély tisztelettel üdvözlé,

kész híve:

Járási Örköl

Nagyságos

Torma Miklós urnak

nyug. alispán

Csicsókeresztur

HUSZADIK SZÁZAD

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS SZOCIÁL-
POLITIKAI SZEMLE
REVUE DE SCIENCES ET POLITIQUE SOCIALES
I., VÁROSMÁJOR-UTCA 28/A
BUDAPEST.

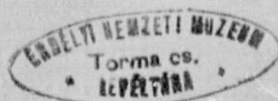
Budapest, 1912 július 24.

Mélyen tisztelt Uram!

Becsés soraiból úgy látom, hogy meg-
feledkeztem annak idején közbenjárásom eredményéről
értesíteni. Ugyanis voltam több hónappal ezelőtt a
Modern Könyvtár szerkesztőségében és az Ön kitűnő fű-
zetének újra kiadását figyelmükbe ajánlottam, ők azon-
ban nem mentek bele a dologba, minthogy politikai röp-
iratek kiadását nem szívesen vállalják. Meg fogom ki-
sérteni néhány kiadóval is érintkezésbe lépni és ha
lesz sikere, értesíteni fogom. Én nagy súlyt helyez-
nék rá, ha ezekben a mai válságos időkben Ön is
felemelné mély és tartalmas szavát.

Öszinte tisztelettel,

kész hive:

János Oros

Nagyságos

Torma Miklós urnak

nyug. alispán

Csicsókeresztur

HUSZADIK SZÁZAD
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS SZOCIÁL-
POLITIKAI SZEMLE
REVUE DE SCIENCES ET POLITIQUE SOCIALES
I., VÁROSMAJOR-UTCA 28/A
BUDAPEST.

Nagyapja

Torma Miklós

ny. aligpien wueh

Chitv-Kerentis

Via Dcs

HUSZADIK SZÁZAD
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS SZOCIÁL-
POLITIKAI SZEMLE
REVUE DE SCIENCES ET POLITIQUE SOCIALES
I., VÁROSMAJOR-UTCA 28/A
BUDAPEST.

Budapest, 1912. VIII. 14.

Mélyen tisztelt Uram,

Nagyon köszönöm megtisztelő sorait,
melyekben fáradságos munkám epik
legjobb juttatását látom. Felőben az
ei elméleti álláspontom megfigyelése
az Ön közvélemény, az általam megítélt
tevékenységével: legjobb bizonyíték a
mellett, hogy helyes irányban keresztek
a kérdés tárgyát. E mellett az Ön ro-
manneueres" epítésére nemcsak más
kérdésekkel is feleltet. Munkám
tendenciáját sokan megfigyeltek
tartják, az európai adottság
eredményének. Híre az olyan kiváló fej-

fin is, a minő. Apátly Jóni profetov,
art tartja, hogy engemet „beszerek
az odálok.” Az én elismert patriotiz-
mus, sőt odéig patriotizmus
most már hatalmas fejezet az én
igazam mellett. Meg is kérem: fel-
kutatás. e arról, hogy levél
Apátlynak elküldjem. Hadd lássa,
milyen gondoskodó kedvűek vagyunk
legnagyobb és legnagyobb
közérdekűre érte - - -

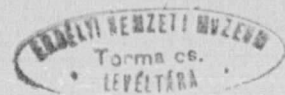
Véleménybenről a legnagyobb
elvetéssel olvasom s komoly állapo-
tunk klasszikus diagnózisának kün-
tem art, mely a legnagyobb mértékben

mélyre volna a legkisebb körök fel-
méré.

Írva jóindulattal ismételtem
megkönnöve.

Még tisztelettel üdvözlö
Kör leve

Jósi Buki

Sándor József hagyatéka

Rendezetlen anyagból.

Nemrad, melynek részben, vagy egészben

való hírlapi közlése tilos!

Itt írok és kiíratok,
hogy őrmester 50 pléban

A Habsburgok politikája.

Fejlesztés-nak is lehet.

de a hírszerfő kényszer.

utján, de hogy a hírszerfő kényszer.

Attila 187. 17/15. d. o.

§ II. 1. d. o. Halle, 4. 2.

Lehet-e a hírszerfő kényszer.

jegyzet: „Amilyen

nem a hírszerfő kényszer.

időre” írt. 187. 17/15. d. o.

Időnkint föl-föl merül egy jelentéktelennek látszó esemény,
melyben a magyar sajtó elfogulatlanul és a magyar alkotmány
ellen intézett tüntetést lát; az ellenzés interpellál, a miniszterek
„megnyugtató” választ a többség budaúnt veszi s egy időre ismét
minden csendes, míg bizonyos idő múlva a hydra más helyen
újól felüti fejét s mindán ismét életjelt adott magyaról,
újól elünni.

A mai magyar minden ily eset elindításában egy-egy dia-
talt lát, pedig ez mindannyi aggasztó jelenség és minden egyes
eset alkotmányunk alapjából egy-egy gyökeret kiemel.

Nem lehetem föl, hogy csak én látnam a fenyegető ve-
szélyt, de azt látnam, hogy eddig senki sem volt bátorasá-
ga arra rámutatni. Nő hát legyen nekem!

A szabadságharcra következtet somori harcok nem
csüggesztette el a nemzetet. Jobbjaink hű öreai voltak a harca
sorsának és mégis a nemzet védő angyala, a megdicsőült
Erzsébet királynénk jó szívének köszönhetően elő sorban,
hogy jó királynénk megértette és megértette a magyar nemzet di-
nastikus hűségét s visszaadta a dinasztia ellenségeinek len-
dott nemzetnek alkotmányát.

Király és nemzet nem csaldott egymásban! Iha a ször-
nyű csapás, melyet a sors Rudolf trónörökös halála által
mindkettőre mért, nem következne vala be, megnyugtással
nézhetnénk a jövőbe.

Nem kell éppen látnunk lehetőséget ahhoz, hogy a mindgyakrabban
felmerülő jelenségekből a fenyegető árnylatot felismerjünk.

Tűnnek mit sajnálunk, hogy fájdalommal kell bármunkat, hogy a magyar brón kijelölt örökösé ellen szemmel viseltetés nemzetiünk iránt; a külön családi köselen, melybe házassága néző jutott, érdekeinkkel ellentétes irányba vauzra. Erre lemeit nem is bittolja.

Élég, ha csak a legújabb esetet vesszük alapul, a magyar királyi brón örökösének azt a levét, hogy londoni utazására, ahol a koronázáson az osztrák és magyar korona képviseelőjeként fog megjelenni, egy-egy osztrák és magyar főúr mellett, egy csok és egy lengyel főúr is kíséretü fogja.

Ez nyilvánvaló büntetés a magyar államnak az osztrák állammal szemben való paritása s így egyenesen a magyar alkotmány ellen, tüntetés a dualizmussal ellen és tüntetés a föderalistikus törekvés ellen. La mikor a miniszterelnök a hozzá intézett interpellációra kijelenti, hogy Magyarország állami léte kifejezést nyer abban, hogy a kíséretben a magyar ur fog elől menni, ezzel is beérjük és ismét minden rendben van. Pedig előbb sorában elől menni, a társak között az első ségüet egyebet nem jelenthet.

Vajon ez a nagy aratosság, ez a nagy elővigyázat minden levszerüség és számba néltü történet?

Csak a vár nem látja a vihart jöszö sötét felhőket; csak a siket nem hallja a vészhozó dörgést! pedig ez napról-napra jobban fenyeget, egyre közeledik.

A monarchia összes népei között csak a magyar imád-
hozis öszintén jó királyunkat hosszú éleléért!

Podalkorunk azon, hogy Auszrián velünk szemben védekerik, akik pedig nem bánnak, sőt inkább bánnak. Podalkorunk azon, hogy az uralkodó hárs bérsi sagjai löhünk felne, holott mi minden alkalommal is fényes tettekben is bebizonyítottunk dinasztikus hűségünket; - és nem tudjuk megérteni, miért nem védekeznek a saját országuk forrangs elemivel

szemben? miért nem félnek attól a türből, mely közelükben mind jobban derjed s melyről mi naivan azt hisszük, hogy őket fölperzselheti? Nő hát erre csak azt felelhetem, hogy ezt a türöt ők magok élesztik, ez a tür adja majd nekik azt a jól eső meleget, mely mellett arán nyugodtan sütközhetnek.

A monarchia címe: „Ausztria-Magyarország”. Ennek corollaruma lenne a teljes paritás. És mit kell látni az államunk különösen a külképviselet tekintetében? A kiegyezésnek harmincegyedik évében¹⁸⁷³ vagyunk, ahol azelőtt. A követségek és konzulátusok címerein hiába keressük azoknak magyar felét; diploma-
láink és konzulaink csak elvéve értik a magyar nyelvet s hogy ez így legyen, arról gondoskodik az a rendszer, mely szerint a diplomáciai való belépésnek nem feltétele a magyar nyelv ismerete; elég ha az illető a német és francia nyelvben járhat. A konzulárius akadémián pedig az eddigi három nyelv: német, francia, olasz; mellé nyabban egy negyediket vetltek fel, amae ez nem a magyar, hanem az angol. Így jut eredményre a magyar államcszme a külfölddel szemben!

Hiába hivallkozunk közigyi viszonyunkra; hiába hivallkozunk arra, hogy a magyarok védte meg az osztrák császárak trónját valahányszor csak veszélyben forogott, ránta sem hederitene; előtünk Magyarország csak olyan „Provincz” mint Galicia, Daluácia stb., csak épen valamivel nagyobb autonómiával, mely eridő szerint államcsdiz járhat. A magyar nyelv nekik csak olyan „Landessprache”, mint akár a söt, vagy a szerb. S ha a nemzet sértett jogát, sértett önértelét egy-egy képviselő interpellációba foglalja, a kormány mindig talál valamely megnyugtató, melegező formulát, a többség tudárat veszi s marra minden a réginél.

Olykor-olykor elisszólja magát egyir másir sógor odat s

elárul a azt, amit pedig egyelőre palástolni kellene: Lichy János gróf mutatja be az országgyűlés 1902. április 2-iki ülésében Rosshorn bárónak, a kínai osztrák-magyar követség székfoglalásánál Gyécser baróti felolvasásánál a részt, melyben mondja: „Was wollen wir in China? Wir haben unser China zu Hause: Ungarn”. Nem is tekintenek minket Gyécser m. s. e. egyénekre, mint Ausztria egyik gyarmatára, melyet egyideig még abban az órában látnak kell meghagyni, hogy egyenlő jogu fel a monarchiákkal, főleg mikor közösen viselkedő berkekről van szó; - az egyetként külön nyilatkozatokról, külön vámbanulokról szólani egyet, az önálló állam fogalmához tartozó dolgokról szabad időnkben lebeszélnek szerint álmódzhatnak.

Hisz a nyilatkozat meg az ország közvéleménye skövetei egyetelműleg a gazdasági külön válság, mint Magyarország törvényesen bírósi jogát; a törvényhatóságok, a kereskedelmi és iparkamarák, a gazdasági egyesületek, meggyűlések kivétel nélkül követelhetik a külön vámbanulok érdekében leendő törvényhozási intézkedést, nem lesz ebből soha semmi és miért? mert Gyécser nem mondja meg. Érdekes, de egyetemesen elismert jelenség, hogy nem egy szabadságpárti képviselő-jelölt programbeszédében magát a külön vámbanulok hívének vallotta, az a h. Hiszban melységeseen hallgat.

Vajon nem lesz és rendszerűleg történik az is, hogy a gazdasági a nem magyar által legényességnek nevezve, meg pedig többnyire a vallás leple alatt, nemzetiségi különválságát minden alkalmattal kibűntelik, amde az nem fordul elő, hogy az erref, vagy az militáriusok vallására valaha figyelemmel lennének. A legjelentősebbek görög cath. vagy görög nem egyesülés minnyen, harsán néhány oda tartozó akad is, az egész ezredünk napról napra történik, hogy egy beljese is merellen oláh szent

napján, mint ez 1902. május 7-én Kolozsváron történt, 14 baka és 5
lüzér egy hadnagy vezetésével, teljes díszben és teljes kabornas-
zenekarral, mely legalább háromszor annyi emberből állott mint a
csapat, - vonult a görög keleti templom elé. Szent-Isván napján,
mely pedig törvényről fogva országos ünnep: nem egyszer történt
meg: még a m. kir. honvédségnek is ki kell vonulnia rendes gyakorlatra.

Nagy virományos bekínáltuk annak idején azt az u bellet,
melyet Tisza Kálmán küzdött ki a k. k. közét. A teljes paritás ér-
vényesülését láttuk ebben is, annál inkább, mert még a kabornaság is
kiemelten így használta. Nem is jelent ez egyebet, minthogy a kö-
zös hadsereg éppen hogy osztályos császár, mint magyar királyi.

Nyilván kimondom, hogy a hadsereget a közös vezénnyel
helyesen tartam; ande ez nem lehet ok arra, hogy a közös hadse-
reg minden más lényében a magyar királyság területén is királyság
német legyen. A magyar közönnyel, a magyar hatóságokkal okelle-
mül az állam nyelvében kell érintkeznie. Ande hiába hívtuk ki
törvényeinkre, ez nekik annyira „Schmarren”, hogy még a
magyar városok tulajdonát képező lakományokban, melyek magyar
fiktív adnak hátlehet, az épület külsején és belső helyiségein
királyság német felirások vannak.

Szatmár városa is építette új lakományát, a díszlihar a jó
viszonyát, de meg harafis érzékével fogva is jónak látta,
hogy a lakomány egyes helyiségei: örszoba, konyha, mosókonyha,
fürdőszoba stb. a német felírás alatt magyarul is megjelöltesse.
Néhány évig így volt ez, míg egyszer a kassai hadtestparancs-
nok: Üsküll-Gillebrandt: körülmény Szatmárra is elvezett
slávia a magyar felirásokat megbotránkoztatását fejezte ki e
rebellis lény feletti arakat azonnal bemaróllatta. A sajtó felszó-
lalt ez ellen s a közönnyel megülködött rajta, de szamba se
vetés, Söt ma már itt-ott még az u-t is elhagyják.

Ha Magyarország állami volta a monarchia másik felé -
vel szemben itthon is csak így érvényesül, mit várunk ak-
kor a külfölddel való érintkezésünktől?!

Í hogy állunk itthon a nemzetiségekkel, magyarsággal
"kedves testvéreinkkel"?

Egy magas állami horvát férfi, mintha magát a magyar ál-
lameszme lelkes hívének vallotta, ezt jelentette ki: Horvátország
mindent a mi nemzeti érvényesülésre, kulturális és anyagi haladá-
sáért elért, első sorban Magyarország nagy lelkeségének köszö-
ni, mely nélkül ma Horvátország teljesen elcsúszott volna, "
még pedig anélkül, hogy ez nemzeti önzetlenséget bántotta volna.
Másképp látni soványas jellemű a horvát közéletet; gyűlölet,
üldözések mindent a mi magyar; amde ezzel nem a magyar-
ság, hanem a magyar államegység ellen küzdnek. Ez a ha-
nyatlak, ez az ellenszenv a horvát körökben mélyre gyökerezett. Ez a ha-
nyatlak és folytonosan élesedik azt azok a körök, melyek Magyar-
ország széttagolásában látják a "birodalom" fenállásának bizto-
ságát.

Ma a horvát nép becsület és jóindulat, a magyarság iránt ha-
gyományosan irántalansággal rokonszenves és bizalmas. Látni a nem dűdja, mi-
ért kell nekik gyűlölni azt a nemzetet, melyből mindig csak jó sa-
pástalt, melyet ez éven át testvéries békében élt.

Azok hiúság, melyet horvát "testvéreink" mindmáig és
hiúságukról sőt Horvátország tekintélyét s mindent megfor-
mált, azt a kérdést teszi szükségessé: miért van ez? adunk-e mi
valaha ilyen magabiztosságra és viselkedésre okot? ártottunk-e valaha
Horvátország nemzeti, kulturális, vagy gazdasági érdekeinek? nem
Magyarország tette eleje azt a szerencsétlen felhő lapot, melynek min-
dent köszönhetünk? Mitől mi orvólunk, hogy Magyarország
egész területén közlekedő államvasúti hálózat minden szakaszában
a horvát nyelv a magyarral teljesen egyenlő jogu legyen, - kedves

horvát testvéreink bojkottálják azt a vasutat, melynek kocsi-
jain magyar felirat van; lelépik a magyar állam tulajdonát
képező középületekről a magyar nemzeti lobogót; inzultálják azo-
kat az idegeneket, kik utcajarkon egymás között magyarul sar-
loznak, sőt ez történt még újabb an egy zágrábi nyilvános vendég-
lőben két horvátot is, kik külön asztalnál egymással magyarul
merészelték beszélni. Termék-e mindezt, ha nem állana előttünk
egy végcél, melyet ily eszközökkel készítenek elő; de termék-e,
lehelnek-e ily magasból jövő biztatások nélkül, melyek mel-
lett a magyar kormány még a leggaládabb sérlésekkel szem-
ben is így látszik: lehelni!

Dalmáciáról is szereliünk beszélni, még pedig az Andrássy
Gyula dalmát-politikája szellemében, mint a magyar korona in-
tegrans részéről, a melyről soha sem mondhatunk le s amíg az
1868. é. c. be be is írtatunk. Ha Andrássy Gyula sejtette vol-
na, hogy a horvát „testvérek”-ben így csatlózkodni, bizonyára
másképp járt volna el. Biztosra vehetjük, hogy az a Dalmácia,
mely ma rokonszerezéssel vonzódik a magyar koronához, Horvát-
országgal egyesülve ellenségeink láborát fogja növelni.

A pángermánizmus a délvidéken az egykor harafias ér-
zésűekkel dúlő svábainkat, a szabadságharc igazi magyar
horvédait már elfordította előlük. A csak nem régen még lelkes
magyarok ma már mindegyre a mi magyar azt kiáltják: „Wir
brauchen das ungarische Zeug nicht”. Korn Ádár, Frisch Lajos,
Steinacker Gdön azok a hírhedt irgalók, kik a délvidéki néme-
leket folyton magyar gyűlöletre irgalják. És merészes a Steinacker
Gdön adár kirahanása a magyarok ellen, melyet „Ungarisch-ma-
garisch, böhmisch-czechisch” cím alatt bécsi bírók oklónából
a „Gross-kirchner Zeitung”-ban elkövetett. Korn Ádár pedig a
mióta a szegedi esküdtársak az ellens irgalás miatt emel-
vől felmentette, már éppen vérszemre kapott. Így nyoma el a

magyar a nemzetiséget.

Hogy a délvideki csendes nép is ellenük kezd fordult, ezt első sorban kedves földszászainknak köszönhetjük.

És mit művelnek ezek otthon?

Az erdélyi szászok egy része, - de csak azért egy része, hogy az egész teljesen helyrele egyelőre kedvesőt lenne ne vázolja -, folytonosan bűntet sajtójában, a külföldi sajtóban, társadalmi és közéletében a magyar államcsúnya, a magyar alkalmi ellenében és kudarcs fejeztetés a románok. Csodálkozunk ezen a barátságban, még pedig arról érvelve, hogy ez tulajdonképpen öngyilkosság a szászok részéről, midőn észre sem veszik, hogy a románok maguknak saját otthonukból szorítja ki őket. Jól tudják mind a ketten, miért fogtak kezét a magyarsággal szemben; sokkal okosabb a circumspiciens szász, hogy sem egy harmadik elleni gyűlöletből még magát föltámassza is; arra számíthat, hogy ha a várt idő bekövetkezik, majd elindulnak ők a dolgot egy másik körben. Ezért ágyában sírva nézik az, hogy a nagy neveléssel való egyetemen gondatlanok a saját külön nemzeti érvegyesülésére egykori külön területükön törekedzenek ők is.

Elképzelték különben jözan és az az oka annak, hogy éppen a magyar közjog egykori egyetemi tanácsának lett volna bátorsága a törvényhozás színe előtt azt a kijelentést lenni, hogy ebben az országban elismeri a magyarság elsőségét, de nem is meri elsupremációját. Hogy visszazavarták vele, ez nem válszlat a dologra, mert a jelszó a törvényhozás formájában mégis elhanyagolt.

Iskolák helyesen neveltek; oly országokban tanulják az államjogot amennyi idő alatt nyelvet csak valamennyire is meg lehet tanulni lehetséges. Magyarország földrajzát nem is tanulják, az országok magyar monarchia földrajzában van benne, a különállás minden jelzése nélkül. A monarchia is nemzetisége között a

magyar a híradás helyen fordul elő, utánunk már csak görögök, albánok, örmények, cigányok következnek. A magyar történelmet vakmerően meghamisítják és a mikor a magyar kormány, mely erről tudomással kell hogy bírjon, mindent elnézi, még annyira merészes, hogy a külföldi sajtó kiabálják arról, hogy itt mennyire el van maradva! Magyar a szász nép becsületes, tisztességtudó és szorgalmas; nem is veszi tudomást arról a féktelen irgalomról, melyet nevében, még pedig többnyire nem ő-szások, művelnek.

A szász irgalom mellett leggyverbársakra találtam a románok egy részében.

Románjaink amig magukat oláhoknak nevezték jó harafjak is voltak; a szabadságharc hővédei sorában sok derék fű volt közülök is. Ma nagy részük ellenségeink, de nagyon sokan közülök azt sem tudják, hogy miért kell nekik a magyar gyűlölni. Jól számítottak arra bizonyos bécsi körök, midőn 1848-ban ügyüket vesze látva, polgárháborút idéztek fel, hogy a nemzetet ezzel lekössék. Mindenféle keseg-
teléssel és ígérekkel sikerült fellátniuk a nemzetiségeknek, melyek pedig addig leszárt egyetértésben békésen megfordultak velünk. Az abszolút koroktól annyiban be is váltottak ígérelőket, hogy a volt erdélyi három nemzet mellé negyediknek lettek a románok egyelőre az által, hogy nagy a „Stathalterei”-nél mint az „Oberlandesgericht”-nél az állások egy negyed részét románokkal töltötték be mert megfelelő képességgel bíró kollégákkal. A románban nem találkoztam, nem egy román eredetű magyar neves beállott ismét románok, csak hogy nagy hiálba jussunk. A román férfiak sokáig és annyira meg voltak elégedve az állapottal, hogy a germánizálásban burgon működtek közre, sőt maguk is beálltak nevelnek. Ande mi hely

előjeleis lapoztatás a magyar alkotmányos állapotok
visszaterésének, csakhamar előkészítettek különváltásukat.
A fokrakodóatvédlésnek bemutató egy példáját: Mészáros
Ilyésnek hírlás azt az urat, ki 1848-ig magyarokat vallotta
magát; mint törvényeségi ülnök (1854-ben) felvette a "Heinrich"
nevet s midőn a román nemzetiségi különváltás lépett elő-
lérbe, lett belőle az oláhos hangzásu "Flaschar", míg végre
"Macellarin" lett a neve. Minden a hasonló számban nev.
váltogatás egészen önkényesen, minden hatósági beavatkozás
nélkül történt s mikor a magyar kormányzat már hatal-
mában állott a körbeletés, elvették, még pedig nem egy felje-
lentés dacára azt is elvették, hogy a falusi román pópák a
keresztelés végén hozzájuk vitt magyar gyermekek az
anyakönyvbe oláh formában jegyezték be, pl. Csalho László
Vasile Cialou-nak szülötő a végén maga is elhitté,
hogy ő immár született román.

Mikor ama bizonyos bécsi körök kényszerűségről lábró-
lag beleenyuzottak a magyar alkotmány visszaállításába,
gondoskodtak arról is, hogy a magyar nemzet consolidatio-
ját megakadályozzák s a már bevált eszközök fordultak, s. i.
ismét igyekeztek ellenségeinkké lenni más ajkú konfiteria-
inkat. Ezek a csábító igéretekre készséggel hajoltak. Csakis
így érthető a románok magabiztossága, mely a lázító elemek
irigatása folytán az ismét passivizálásban nyilvánították meg.
Hogy lázítás miatt egy-egy műnárdir bűnbűntetésben részesül,
az csak élesítő az ellentét.

Azt kérdem itt is: a logika törvénye szerint fellelhető-e az,
hogy mindent a magyar iránti gyűlöletről lenniék? hisz nem
csak a nép, de az értelemiség nagyobb része nem gyűlöli a
magyart, de kényszerítik rá, hogy legalább barátkodó

legyen; az ártallam nép pedig nem képes megérteni, miért mondja neki a pöpa, hogy pokolba kerül, ha magyarul beszél. Pedig mi szívesen beszélünk velök az ő nyelvükön és jólünk csak jóindulattal, lapos szíval. Ámde ha kilejtenek a passivitásból, szükségképen közelebbi érintkezésbe jönnek velünk s bizony megértjük egymást. Nagyon emek nem szabad megfordítani! Képzeltető. - e az, hogy a román ifjú magyarellenes viselkedésével előmenetelű az állam közelebbébe feláldozná, ha nem számíthat arra az időre, mely során közel van már s mely majd mindent kárpótolni fogja. Nem gondolnak ők arra, hogy valaha az ország egy bizonyos területével Romániához csatlakozhat, jól tudják ők ennek a lehetetlenségét. Itthon akarunk ők, külön területükön, külön érdemükön.

Az a pénz, mely az izgatott kerébe Németországból, Romániából bejön, mind bécsi pénz. Azok ott hon jobban értékesítik a maguk pénzét, mint rájuk nézve egészen céltalan külföldi izgatásra. Ám a bizonyos bécsi köröktől van arra is gondjuk, hogy a pénzt kerülőnben juttassák rendelkezésre. Kibizonyult az legújabbban is a Korn törvény ellen folyó vizsgálat során, midőn kereslek a forrást, melyből a délvietri pánczermán izgatáshoz használt pénz meridi. Ért vallott a, hogy a pénzt a „Schulverein”-ből kapja. Ámde ez nyilvánvaló megbecsülés, mert a Nagy Kikindán folyólatot kintalás után a lövényzet megállapította, hogy a pénz küldeményeken a „Gustav-Adolf”, vagy más „Alldeutsche” egyesület még jelleme sines, csupán a berlini és Németország más helyére mutató posta bélyegeket karuskodnak a feladás helyéről. És még vannak olyanok is, kik ezt nem is tudták, sőt a hírhedt „Baltisch”-ról és a többi Brahmann és minárliról felderítik hogy a foghás költségeit, a sok pénz birtágot csupán kedvelésből maguk viselik; - pedig ezek még diis kárpótlást is kapnak.

Ki hitte volna egyszer, hogy a lőz raskyafi valaha ellen-
ségünkre váljék, mikor valj idő, hogy lőz honfilarunk
büszkén vallotta magát magyarának. Mikor 1848-ban a lőz
honvédsől nemzetiségét kérdezék, büszkén mondta:
"Apám, anyám lőz volt, in lőz lőz magyar vagyok". Ima
az országgyűlés tagjai sorában egy lőz nemzetiségi képvis-
előnek arra van már bátorsága, hogy nyíltan kimondja:
"ez nem magyar parlament, ez Magyarország ország-
gyűlése."

Az ártatlan elnöki rendrendelés, a l. Ház megbobránko-
zása e merészen, ez mind nem változat azon, hogy a
jelző immár a lőz emphyzias lemmében is elhangzott!

~ . ~

Lesznek, akik a nemzetiségek lőrekvésis chimára-
nak, utópianak mondják; leleplezésünket pedig remlá-
lónak. Ezzel azt felelem, hogy az a verés, a ki az ellenség
erejét nem ismeri, taktikáját nem érti, veszére veseli
seregét.

Vállig bíranyjithatunk, hogy Magyarország európai
szükség, ha Európa ezt nem ismeri el (okuljunk a burok
során is.) Hol az a fórum, hol az a választott bíróság, mely
jogainkat érvényt szerezne. fáj dalom! ezek a jogok
csak addig jogok, amíg a hatalom jónak látja.

Ébredjünk! szálljunk szembe a fenyegető veszéllyel,
míg arra időnk és eszközeink vannak. Ne várjunk be lőz-
lenül azt az időt, mikor kérdés tárgyává lehetünk:
mit lesz legyen az állam? egy fajnak, vagy az ország,
lakóvalamennyi fajnak jellegét kifejező-e?

Imádkozunk jó királyunk hosszú életéért!

P

Torma Ist.

Missiles

Pölskei Ferenc elvtárs, a bpesti
Eötvös Lóránd Tudományegyetem
adományozása számára

Hogya Lejos Akadémiai Kutató
anyagával együtt. —

Torma Miklós — 11 db. levele
máskor

VEGE.